

"DRAUGAS"
SAVAINIŠKAS LAIKRAŠTIS
Iš "Tėvynės"
ČETURTEJIS 307 W 30th St
MIESTE
WILKES-BARRE, PENN'A.
314 E. Market St.
KAINA METAMS:
Suvienyose Valstijose \$2.00
In Kanadoje ir kitose šalyse \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ATSKYRIUM.
Reklamoms su nuotraukomis
REV. A. KAUPAS,
64 Church St., Pittston, Pa.
Pirmąsias su nuotraukomis reikias
kreiptis tiesiai adresu:
"DRAUGAS",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS"
(THE FRIEND)
Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America.
PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States \$2.00
Canada and other Parts \$3.00
Advertising Rates on Application.
All Communications and Money Orders
must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.

No. 42.

WILKES-BARRE, PA., 21 D. RUGSĖJIO (SEPTEMBER) 1911 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai III.

Šešioliktoji Nedėlia po Sekminių.

Lekcija. — Ephes. III, 13-21. — Broliai: Meldžiui, idant nebutumite nuliudę dėl savo vargų už jus, kurie yra jūsų garbė. Todėl klaupis ant mano kelių prieš mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus tėvą, kurio vadina si visais tėviškumas danguose ir ant žemės, idant jums duotų pagal savo garbės turtingumą, idant butumite pastiprinti per galybę, per jo dvasią ant vidurinio žmogaus, idant Kristus gyventų jūsų širdyse per tikėjimą, išskirti meilę ir patvirtinti. Idant galėtumite suprašyti su visais šventais, koks yra platumas, ir ilgumas, ir augstumas ir gilumas, ir pažinti Kristaus meilę, pereinančią visokią mokslą, idant butumite pripildyti visokiu Dievo pilnumu. O tam, kursai gali apšviesti padaryti viską, nekaip meldžia me arba išmanome, pagal galybę, kuri veikia mumyse, tam garbė bažnyčioje ir Jėzuje Kristuje per visas kartas amžiu amžių. Amen.

Evangelija. — Luk. XIV. — Anuo metu, kad įėjo į vieno prakilnesnio farizejaus namus kad valgytų duos subatoje, o jie jo tykojo. Ir štai kažinkoks išpuostas žmogus buvo prieš jį. O atsakydamas Jėzus mokyti niams įstatymė ir farizejams, tarė: Ar pridera gydyti subatoje? Bet jie tylėjo. O jis paėmęs išgėdė jį ir paleido. O atsakydamas tarė jiems: Teipuo la keno iš jūsų asilas arba jautis į šulnį, ar ne tuojau ištrauks jį subatos ant? Ir negalėjo jam atsakyti ant to. Ir pasakė taipos panašumą užkviestiems, regėdamas, kaip rinkosi pirmąją vietą, tarmas jiems: Kad busi užkviestas į vestuves, nesisėsk ant pirmosios vietos; idant nebutų pavadintas padoresnis už tave; atėjęs tas, kurs tave ir jį pavadino, netartų tau: Duok šitam vietą, o tuomet gautum su gėda pasukinę vietą. Bet kad busi pakviestas, ateik sėskis ant paskutiniosios vietos ir kad ateis tas, kurs tave užkviest, taps tau: Prieteli, pasitrauk augščiau. Tad bus tave garbė prieš drauge sėdinčius. Nes kiekvienas, kurs save augština, bus pažemintas, o kurs nusižemina, bus išaugštintas.

ATVIRUMAS.

Viens iš žymesniųjų Farizejų užsikvietė Jėzų subatoje valgyti su juimi duoną; kiti tuotarpu, kurie prie tos

progos buvo ten susirinkę, tykojo, kaip priduria evangelija, ar nepasergės ko nors Jėzaus pasielgime, iš ko Jį galėtų apskusti prieš žmones. Biauirus ir nedoras sumanymas! Atvirumas ir širdingumas taip yra reikalingi mūsų užmanymuose ir pasielgime; be atvirumo negal būti savitarpinio užsitikėjimo. Be užsitikėjimo negal būti bendro veikimo ir gerovės draugijoje.

Nežiurint, kad Jėzus pasmerkė Farizėjų pasielgimą, tačiau atsiranda krikščionių, kurie seka tuos "išbaltytus rakstus". Jie kit-ką kalba o kit-ką mano; jie paniekina evangelijos įsakymą, kuris reikalauja, kad tą kitiems darytum, ką norime, kad kiti mums darytų. Nuo šio pamatinio dėsnio nepriivalome niekad atsitolinti; jei norime kad kiti būtų atvirai su mumis ir mes taip pat bukime atvirai su jais. Musų mintys ir darbai te visuomet susitaiko. Jei toks visų būtų pasielgimas — apgavimas ir netiesybė išnyktų tarpe žmonių, draugijos tikslas būtų pasiektas: visi gyventų kaip krikščionys. Bet, dėja, ačiū to įsakymo paniekinimui, ne sutikimai ardo visuomenę ir neramybė — šeimynas.

Meilė draudžia blogai manyti apie kitus, bet viską perkesti. Dėlei prigimimo silpnybės mes visi lengvai galime paklysti; todėl kantrūs bukime su klystančiais; ne galime mylėti Dievo, jei artimo nemylėsime: kas sako kad Dievą myli, o savo brolio neapkenčia yra melagis. Kitų žodžius ir darbus aiškinkime geriausiu žvilgsniu. Jei žmogiška silpnybė mūsų brolis klysta, tai domon imkime, kiek ant jo turėjo išteklis neapsimastymas, silpnybė ir pagunda. Imkime pavyzdį iš Jėzaus, kuris ne tik Farizėjų piktumą kentėjo, bet meilei stengėsi jų nuomones atitaisyti ir ant tiesos ir doros kelio atvesti.

Tikra meilė visuomet yra sąjauos pilna: juo labiau kas yra neprotingas ar neteisingas, juo daugiau reikalauja mūsų sąjauosmo ir juo daugiau turime stengtis, kad pralint jį nepamatuos įtarimus. Taip pasielgdami turėsime ramybę ant žemės ir trumpus šio gyvenimo džiaugsmus atmainysime į amžinąją dangaus laimę.

S.

Pajieško vietos.

Esu užbaigęs mokslą Kaune ir noriu gauti vargonininko vietą. Gerai suprantu vesti chorą ir kitus tam panašius reikalus.

Jeigu kam reikalinga meldžiui atsišaukti ant šio antrašo: J. Mickevičius,
230 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Lietuviams padaryta gėda!

"Kova" (No. 37) didelėmis raidėmis skelbia, buk kun. Konstantas Olšauskas esąs policijos šnipas. Liudijimą apie tai pristato — dargi su priesieka pas notarijų — buvusias Kauno žandarų valdybos raštininkas, koks tai Adam Kutra. "Liudijime", tiesa, nėra nieko kito pasakytą, kaip tik tiek, kad koks tai "otiec Konstantin" (gink, Dieve, ne kun. Olšauskas) turėjęs gerą vardą pas Kauno žandarus, protarpėję, pasigirta, buk Kutra matydavęs "tėvo Konstantino" mėnesines "atskaitas" (apie kurių turinį užtylima) — tie visi daiktai, žinoma negali įtikinti nei vieno blaivai manančio žmogaus — bet reikia išties stebėtis, kokiū būdu cecilikai taip greitai laiku galėjo susiuostyti su caro valdžios šnipu. Juk Kutra sakosi, buvęs dar pirm dviejų metų žandarų — šnipų raštininku Kaune raštininku! Po atskaita! Socialistai susižino su šnipais ir naudojami savo siekiams šnipų... autoritetu!

Kokia ironija! "Kova" vadina Kutrą "drg." (skaityk: 'draugas', vadinasi, socialistas)... Ir vėl reikia stebėtis, kaip socialistai lengvai įsileidžia į savo tarpą šnipus! Ar čia tik neatsikartojimas Azefovų, Bogrovų & Ko. istorijos?...

Iš šalies žiurinėjam šitas neįtikėtinas susibūčiuliavimas, da-gi patvirtinamas notarijų antspaudais, labai labai metasi į akis. Trumpai tariant, pirmutinis ir stipriausias įspudinis iš Kutros "afidavit'o" yra toks, kad kun. Olšauskas nėra policijos šnipu, bet kad socialistai pasamdė šnipą, kursai kun. Olšauską nužemino iki... šnipio rolei.

Bet gudriai užtaisytas šposas nenusisėkė, nes ir akiausias žmogus gali matyti štai ką:

Caro valdžia, laikydama šnipus visur, negali, žinoma, apsieiti be šnipų ir Amerikoje! Čia jie yra reikalingiausi, nes iš čia plaukia daugiausiai visokių aukų visokiems reikalams ir caro valdybas. "Saulės" delegatų atvažiavimas Amerikon negalėjo praeiti pro šnipų akis nepatėmytas. Šnipai pradėjo tēmyti stropiai, ką delegatai daro, ką šneka ir... kiek pinigų surenka. Aukos plaukė gausiai — gausiau, nekaip socialistų agitacijoms. Socialistus paėmė pavydas. Pradėjo jie įvairias pasakas prasimanyti prieš "Saulės" atstovus, ypač prieš kun. Olšauską, ir tai dėlto, kad jis yra "Saulės" pirmininku ir moka surinkti

daugiausiai tos reikalingos ir naudingos įstaigos užlaikymui.

Rusijos valdžia, matydama tokį priešingumą "Saulės" mokykloms Amerikos lietuvių socialistų eilėse, nepraleido progos pasinaudoti Socialistų Sąjungos įtekme, kad tik užkenkt "Saulės" namų pastatymui. Tuo tikslu savo šnipui (iš "Kovos No. 37" pasirodo, jog ir L. S. S. A. turi savo tarpe šnipų) paliepė pagarsinti buk vienas "Saulės" atstovas esąs... šnipu!

Ir "Kova" pagarsino!... Išpildė caro valdžios norą!... Pasidavė šnipui!... Parodė, jog Amerikos lietuvių socialistų organėlis gali laisvas skleidžia laikraščiai, bai lengvai tarnauti šnipų ir žandarų norams!...

Gėda! Socialistai, ir tie, kurie vadinatė save socialistais, apsidairykite, į kokias kilpas esate įpuolę!

Apsidairykite! Bet atminkite ir tai, jog grynai, nesuteptai lietuvių socialistai padarė gėdą!...

Iš Lietuvos.

"Saulės" 2-klėsėj mokykloje (Seminarijėlėj) Kaune lekcijos prasidės rugpjūčio 16 d. Kviečiamos kandidatės. Priimamos ir suvis nemokančios rašyti nei skaityti. Reikia atsivežti gimimo metrikus ir pasportus. Už mokslą ir pilną "Saulės" internatė užlaikymą — 150 rub. ir metus.

I "Saulės" kursų kvotimus išlaikė šios ypatos: I kursą: Ambrazas Jonas, Bartnikaitė Petronė, Bobinas Adomas, Brundaitė Onė, Viskontas Petras, Butkėvičaitė Alena, Žmuidinaitė Antanina, Markunas Kazys, Nėnikaitė Teofilė, Siderkevičius Teofilus, Sutkėvičaitė Veronika, Urėvičius Feliksas, Šulčiūtė Onė, Junevičaitė Onė, Jauras Kazys, Jakubovičaitė Alena, Jonavičaitė Germanėja; II kursą: Bajoras Konstantinas, Bernotaitė Onė, Blaževičaitė Konstancija, Briunaitė Kleofa; ir III kursą: Šlepetys Juozas.

Š. rugpjūčio 16 d. "Saulės" kursuose prasidėjo mokslo metai šv. Mišiomis, kurias atlikė Karmelitys bažnyčioje kun. Jokubauskas, kursų kapelionas.

Kauno miestas seniai rupinasi įsteigti Kaune realinę gimnaziją ir tam tikslui buvę paskyrę nemažą pinigų sumą. Dabar atėjo iš apšviestų ministerijos atsakymas, kad toki mokykla tuo tarpu Kaune nėsant taip būtina reikalinga. Todėl miestas matydamas greitai nesusilaikęs realinės mokyklos

nutarė duoti pašalpą esančiai Kaune prekybos mokyklai, kad ji galėtų savo namus pasistatyti.

Vilnius. Vilniaus lenkų laikraščiai vis nesiliauja niekinti lietuvių, skleiddami apie juos aiškiai netikras žinias. Pirmą visokių šmeižikų prasimanytus ant lietuvių kunigų, o kad paskui kiti prisiduria atitaisymus tų melagingų žinių, tai atsisako spausdinti. Dabar vėl paleidė kažikieno pramanytą ir visai nebučią žinią, buk lietuvių draugijos prašiusios sveikškos vyresnybės panaikinti Vilniaus vyskupiją. Ypačingai įstabu, kad tokias blogų žmonių pramanytas žinias skleidžia laikraščiai, bai lengvai tarnauti šnipų ir žandarų norams!...

Gėda!

Tauragė (Res. apv.). Pas mus be degtinės nei žingsnio. Neperseniai Tauragėje buvo vestuvės. Juanieji susižiedavo per Mišias šv. ir priėmė Komuniją. Vestuvėms vis gėrėjomės, bet neilgai. Po atliktų apeigų visi vestuvių svečiai nusigrudo į smulkę. Tiesa, tuo kartu nesigirdėjo nei muštynių, nei peštynių, bet-gi nepriderėjo geriems katalikams iš bažnyčios grusties smulkėti ypač dar po šv. Komunjios. Ateina galvon šv. Povilo žodžiai: 'ar neturite jūs namų valgyti ir gerti'!

Tauragė (Res. apv.). Neseniai Nemakščių parapijono K. jaunas ir darbštus ukininkas buvo pasistatęs sau naują triobą. Neteikęs iš ko gerti, pardavė ją už šunpinigius ir apsigyveno vėl sename lauze. Nėgana to, kad pats geria, bet pradėjo prie to pratinti ir savo dukterį, vedžiodamas ją po smukles. Duktė, kad atsiakračius nuo ištvirtusio tėvo, sumanė bėgti Amerikon. Tėvas ją palydėjo Tauragėn, kad iš čia išleisti užsienin. Apsistojęs smuklėje ir gero kaimiškoje, jis pradėjo reikalauti iš dukters pinigų pragerti, kuriuos buvo davęs jai kelionei. Emė savo dukterį draskyti, bauginti policija ir galutinai išgavo iš jos kelis rublius. Kada tėvas priėmęs krito ant žemės, duktė pabėgo savo keliais.

Skaudvilė (Res. apv.). Liepos 31 ir rugpjūčio 2 dienose Skaudvilės valsčiaus namuos "Blaivybės" naudai buvo surengtas lietuviškas vakaras. Vaideno "Genovaitė". Vietinė artistų-mėgėjų kuopelė, susidedanti iš dviejų brolių ir sesers Prialauskių, P-lės Daujotaitės, p-no Pakščio ir jo žmonos dviejų brolių Daujočių. Šim-

kevičiaus, Kybarto, mažo Elviškiuko ir kitų išpildė labai puikiai savo roles. Matyt, visų artistų buta sąžiningai prisiruošta, nes visi atsakomai vaideno nežiurint į paties veikalo sunkumą, ypač visus nustebino mažas Elviškiukas (Benuko rolė) 8 metų kaimiečių vaikas.

Atsižymėjo šiuo kartu ir Skaudvilės choras, vietinio vargonininko vedamas labai gražiai padainavo kelias tautiškas daineles.

Vakaro įrengėjams vietiniams kunigams prisiėjo turėti nemažai rūpesčio ir darbo, kad pastatyti tokį platų veikalo Skaudvilė, kur kaimo inteligentijos tik mažas saujelė ir dar tarpe tos atsirado aršių vakaro priešių, kurie įvairiais būdais, įvairias paskalas leisdami vakaro įrengimą trukdė. Ypač visokias pinkles darė vietinis valsčiaus raštininkas su keliais savo sėbrais. Bet tai jiems nepavyko. Biedinas raštininkėlis pasiskolino gramofoną ir laike repeticijos cypino garsiasias gaidas, priejo net prie to, kad policija turėjo numalšyti jo darbą.

Dvarponių ir valstiečių ypač pirmą vakarą atvyko labai daug, daugeliui pritruko vietos, prisiėjo grįšti namon, nepamačius "Genovaitės". Vaidinimas kaip ir veikalo turinys visiems labai patiko, visi buvo vakarų labai užganėdinti.

Plungė (Kauno gub.). Repšačių kaime vaikinai begerdami susirinkime susivaidė ir peiliu nudurė vieną savo draugininką. Vaidai kieno sušilus kaktoms nuo 4 gorių degtinės. Nudurė nelaimingą žinomą apylinkėje palaidunas ir girtuoklis, kuris jau seniai tykojo, kad kur savo priešą užmušus.

Tuo pat laiku, liepos pabaigoje, Miniųje besimaudydamas prigėrė kitas vaikinai. Nelaimė ši atsitiko per neatsargumą.

Vieksniai (Šiaul. pav.). Vietinio klebono ir vargonininko rupestingumu mūsų bažnyčioje susidarė gražus burelis giesmininkų, kurie dailiai pagiasta per pamaldas, tik gaila, kad kaikuoriems iš jų truksta priderinio uolumo ir meilės bažnytinio giedojimo.

Rugpjūčio 5 d. atsisveikino su mumis gerbiamas kun. Volončauskas, kurs per 10 metų uoliai darbavos mūsų parapijoje ir šviesai pakelti. Te užmoka jam Dievas už jo mums pasišventimą.

Mūsų padangėje ukininkams šie metai ne linksmy. Giedra ir kaitra išdegino javus. Grudas menkas, šiaudai nudžiuvę. Iš kitros ir menkos ganiavos gyvuliai emė sirgti kažkokiomis neįgydomomis ligomis. Kai-

kur tai ir daug nuostolių tos ligos padarė.

Rugius jau pradėjome kul ti. Drauge su tuo prasidėjo ir nelaimės. Kuliamosios mašinos atsiima savo aukas. Vienam vaikinui mašina nutraukė ranką. Reikia daugiau atsargumo.

Kretinga (Telsių apskr.). 21 rugpjūčio policija suėmė už kokią tai prasišaltimą Stanislovą Kaunelį iš Kvečių ir pasodino šaltojon; ten jis į antrą dieną pasimirė. Dabar klausimas, iš ko jis pasimirė. Vieni gydytojai liudija, kad iš girtuoklystės pasimirė, kiti kitaip. Dalykui iširti atvažiavo iš Kauno prokuroras.

Laukuva. 2 d. rugpjūčio malonėjo aplankyti laukuviškius padegėlius kunigaikštienė iš Rietavo Oginskienė. Atvežė padegėliams duonos, cukraus, arbatos; žydams dovanavo 50 rub. ir katalikams 16 rub. rub. (nes katalikų labai mažai tenukentėjo nuo gaisro); prižadėjo visiems nukentėjusiems nuo gaisro parduoti miško 20 nuosimčių pigiau. Laukuvos klebonas dovanavo jautį vertės 70 rub., p. Montvilas 10 rub. pinigais ir tolesniai prižadėjo pedegėlius šelpti valgomais daiktai. 7 rugpjūčio Paežeryj (Laukuvos filija) per Atsimainymo atlaides žmones Laukuvos padegėliams sudėjo 70 rub. ir 51½ kap., o smulkėnių aukų kasdieną netruksta. Taigi ant kiek iš vienos pusės peiktina yra nedorybė tų, kurie per gaisrą vogė, ant tiek iš antros pusės pagirtina vietinių žmonių mielaširdystė, kurie dabar gausiai vargšus šelpia. Duok, Dieve, vagims pasitaisyti, o geriems likti ant visados.

Krėtinai (Pan. pav.). Krėtinai garsus savo netikusiais keliais. Visoje parapijoje nėra nei vieno vieškelio, o visi kiti keliai neapsakomai ir neaprasomai menki. Niekas jų netaiso ir jais nesirupina.

Laikraščius ir knygas žmonės gerokai skaito. Daug čia naudos atneša parapijinis knygynėlis, kuriame parapijonys gauna pasiskaityti visokių naudingų knygų.

Krėtinai valsčiaus ukininkai pradeda eiti į vienasėdijas. Praeitą žiemą pradėjo tartiesi ir krėtiniečiai skirstyties į kolonijas, bet atsirado keleta atkaklių tamsuolių, kurie tas tarybas suardė.

Šėta (Ukm. pav.). Liepos pabaigoje perkunija uždegė grįžią nuomininko Montvilą; kitus triobesius išgelbėjo; iš grįžios daiktų daug išnešė; tik vieną mergaitę, kuri tuo laiku buvo grįžioje, labai sužaidė.

Rugpjūčio 3 d. taip pat pas Montvilo kaimininką diena užsidėgė tvartas. Tvirta užkrėtė su popierosais vaikais, kuris rudydavo slėpdamasis nuo tėvų. Sudėgė tvartas, daržinė ir gričia su visa manta. Tvirta sudėgė 4 miesteliai, kuriuos begelbėdamas patsai gospadorius gerai apdegė. Gričioje sudėgė ir sutirpo savininko pinigai, kuriuos buvo susidėjęs. Visa šeimyna paliko ubagais. Per naktį žmonės dabojo, kad ugnis neužkrėstų kitų kartmesnių triobų. Jiems nuo ryto atsitraukus, žydės ir mūsų moteris ėmė nešties anglis ir pilti ant užlių. Pavakaryje artimiausioji gričia, ką tik nuo ugnies išgelbėta, nuo tų anglių supleskėjo. Patįs gyventojai vos spėjo išbėgti. Nuo tos gričios gamsis persikėlė toliaus, ir sudėgė dviejų gospadorių klijimai su javais ir daržinė su pašaru. Tie du gospadoriai paliko be duonos ir be pašaro, ir tai per aklą neat-sargumą ir apsilėidimą tų, kurie visai neužgesino pirmojo gaisro, ir tų, kurie nešiojos po užlias anglis. Butų supleskėjęs visas miestelis, bet ugnį sustabdė Mitia-niškių dvaro mašinos. Miestelis turi įsitaisęs savo ugnegesių mašiną, bet jina pilnoje netvarkoje: žarnos prakiurusios, bosai pradžiuvę su nubirėjusiais lankais. Tą mašiną prižiūri rabinas ir gauna už tai 200 rubl., taigi vyrams—miestelėnams reikia pasirūpinti, kad jis visus ugnegesių įrankius gerai prižiūrėtų ir nuolat pilnoje tvarkoje laikytų.

Stulgiai (Reseinių pav.). Čia atsitiko nelaimė. Klebono vaikas išėjo pudymo akėti. Mergaitė atnešus pavar-kariene, neišrinkytus ar-kliaus akėčios paleido ir dirvoną pasiganyti. Nepriziūri-mi arkliai susipainiojo į pakinktus ir suvirto į akėčias. Suardė akėčias, vienam pačiam klebono arkliai grobus paleido, o antrąjį sužeidė.

Tas nelaimingas per neatsargumą atsitikimas tegul bus perspėjimu, kad niekuomet nereikia palikti vienus pakinkytus arklus. Paliekant arklus vienus, reikia butinai juos atkabinti, iškinkyti.

„Vien.“

Ukiškos paskaitos Šiauliuose. Šiaulių Ukio Parodos laike (rugsėjo 16, 17 ir 18) rengiamos lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis paskaitos, kuriose dalyvauti kviečiama šie žmonės, pasižadėję skaityti sekančiose temose:

- 1) Agronomas J. Tubelis. Apie žemę. Šaknies ir sėjamosios žolės augmenis. Pavyzdingo Ukio Organizacija (lietuviškai).
- 2) Studentas agronomas J. Kriščiūnas. Daržas. Sodnas. Apie bites (lietuviškai).
- 3) Veterinarius Veitas. Iš veterinarijos (lietuviškai).
- 4) Stud. veter. Jokymas. Dabartinis stovis arklų veisimo Lietuvoje (lietuviškai).
- 5) M. Janavičius agronomas. Apie piemininkystę ir pavyzdinį valstiečio ūkį (lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai).
- 6) Linde (iš Latvijos). Pieno ūkis ir jo plėtojimas Baltijos krašte (rusiškai).
- 7) Stud. veter. Lopas. Iš veterinarijos (lietuviškai).
- 8) Agronomas J. Ivanavičius. Ukio rateliai (lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai).
- 9) Biedrykis. Apie Ukio mašinas (lenkiškai).

10) Inž. Žalinskis. Apie mašinas (lenkiškai).

11) Grovas V. N. Zubovas. Apie Danijos ūkį (lietuviškai).

12) Ed. Novickis. Apie linus (lenkiškai).

13) Valstiečių Banko atstovas. Apie braškių auginimą (lietuviškai).

14) Agronomas Krzyževiče. Apie karves (lietuviškai).

Komitetas rengiasi aprūpinti valstiečius pigiu butu; taipogi bus prirengta vieta arklams ir vežimams netoli parodos plečiaus.

Biržai. (Panevėž. ap.). Jau treji metai kaip tapo atidengta mūsų miesčiukų keturklės miesto mokykla, ir visą laiką joje darbuos inspektorius-rusas Ž. — žmogus doras ir ne „pasiputęs“, kaip kiti, nežiurint į laipsnį savo pašaukimo. Labai prielankus jis buvo mums mokiniams! Leido mokyti ir lietuviškai ir davė išmokyti keletą lietuviškų dainų, kuriais sykiu su rusiškais dainuodavome mokykloje. Neturtėliams ir-gi galima buvo prie jo gyvuoti.

Bet štai nelaimė: išgirdom kad jau reiks atsisveikinti su tuo mūsų inspektorium-tėvu, kurio visų gerų darbų ne galime ir aprašyti. Iškelia jį, sako, į Vieksnius, kur, kaip girdėt, šiemet atsidengia tokia-pat mokykla. Tai-gi vieksniškiai laimingi! Sulauks gerą inspektorį. Mesgi nežinome koki susilauksime.

Panevėžys. Rugpjūčio 21 dien. Aido draugija rengia lietuvių vakarą. Artistų-mėgėjų bus lošiama „Gyvieji nabašninkai“. Dainos, šokiai, skrajojanti krasa ir t. t. užbaigs vakarą.

Truskava. (Panevėžio ap. Kau. gub.). Truskavos parapijos gerbia savo senelį kleboną, nes jis kiek galėdamas apie juos rūpinasi, darbuojasi: atnaujino stogą ir lubas bažnyčios, ragina prisirašyti prie „Blaivybės“ draugijos: užima net vietą gydytojo: davinėja vaistus nuo visokių ligų; vaistai gana naudingi; mokėstis menkas; šiuomi pragarsėjo net tolimose parapijose, taip, kad žmonės atkeliauja vaistų iš toli... Vien tik geistina, kad pasirūpintų daugias apie „blaivybę“, įvesti į bažnyčią kitokius, kaip dabar yra, giedojimus (o labiausia, kad išmestų iš suplikacijų „macnus, noglus“). Vienu žodžiu, kad rūpintųsi daugiau žmonių lietuvių reikalais.

Ilakiai. „R. N.“ No. 31 p. Keleivis rašo žinėlę, kad pas mus žmogus pasikoręs. Tas teisybė, kad tas žmogus pasikorė, bet kad p. Keleivis kaltina mūsų apeliokės žmonės, buk jie atstumė nelaimingąjį, tas tai netiesa. Tas žmogus jau ir valsčiuje išrodė, kad jam galvoje ko tai trukta. Iš valsčiaus eidamas tas žmogus buvo užjęs pas vieną kalvį, bet kalvis jo nesupratęs ir išvaręs nuo savęs be nieko. Čia kalti ne lietuviai, bet išėivių miestuos se gyvenimas. Yra ir daugiau tokių, kurie miestuose netekę proto, sveikatos ir turto tampa sugrąžinti į valsčių ir palieka valstiečiams didžią sunkenybę.

Nuo redakcijos. Žinoma, kad kalti tie į miestus ir į svetimas šalis iškelia žmonės ir sau jokio geresnio gyvenimo nesudarę senatvėje grįžta į tėvynę elgetauti.

Bet nelaikas juos teisti ir bausti tada, kada jie netenka „sveikatos, proto ir turto ir lieka parvaryti į valsčius.“ Jie tada jau yra nubauti didesnis Galybės, negu ans „kalvis“, išvaręs laimingąjį iš savo buto. Visada, visur ir visame reikalinga pasigailėjimas ir meilė artimo. Už toki pasielgimą gėdą ilakiečiams, gėdą.

Grudziai. Mūsų miestelis nedidelis. Yra manopolis, 6 aludės, traktierius ir priešais juos graži murinė bažnyčia. Šventadieniais ir se-redomis yra pas mus turgai. Tose dienose visos gėryklos pilnos žmonių. Tankiai atsitinka peštynės. Gėda gruzdiečiams, kad girtuokliauja, yra tamsūs ir laikraščius ne-skaito.

Liepos mėnesyje buvo labai karšta, tai išdegė pono Nariškino suvirš 300 dešimt. miško. Buvo patirta, kad miškai degė daugiausiai nuo padegimo. Toki žmonės, kurie padegdami naikina nieko nekaltus medelius ir juose gyvenančius žvėrelius bei paukštelius, — yra baisiausi niekdariai. Po didžiū karščių pas mus buvo lytaus, bet jau pervėlu. Dėlei stokos lytaus — javai neperpuikiaus.

Južintai (Ežer. apskr.). Mūsų miesčiukas mažutis, bet gražus, tik jo gražumą teršia girtuoklystės įstaigos — karčiamos ir monopoli-s. Pereitą pavasarį tapo pas mus įvesta pačtas, kuom visi labai džiaugiamės.

Valstybės Dumos atstovas P. Kuzma labai daug rūpinosi, kad mūsų miestelyje panaikinti degtinės pardavinėjimą, bet sunku ką padaryti, kad ta degtinė tur daug savo šalininkų ir užtarytojų.

Pas mus staigia mirė pasimirė K. Valckis. Žmonės ėmė kalbėti, buk jis esąs užmuštas. Policija atkasė, iš-pjaustė ir rado, kad neužmuštas, bet miręs dėlei užsi-degimo kraujo.

Naujoje Žagarėje Kauno g. p. Nariškinas atidaro Ukio ir smulkiosios pramonijos parodą šiais metais, rugsėjo 3, 4 ir 5 d.

Šiupiliai. Kauno gub. Rugpjūčio 7 d. buvo pas mus valsčiaus susirinkimas, kuris nutarė statyti mokyklą. Mokyklai plečių nupirko už 300 rubl. Statys ateinančioje žiemoje. Valdžia duos tam dalykui pinigų ir užlaikys mokytoją.

„Rygos Naujien.“

Juškėnų sod. (Uk. pav.). Mūsų sodžius padarė nutarimą dalintis vienasėdžiais. Tiktai blogai, kad negali pabaigti derybų: matai, yra 40 deš. sausžemio ir 30 deš. pirkto žemės, tai dėlei to negali susitaikinti.

Vaskai, Panev. ap. Sekmadienį, rugpjūčio 14 d. bus čia lietuvių vakaras. Vaidis „Amerika pirty“. Leidimas jau gautas.

Plungė (Telšių pav.). Nuo kovo mėn. šių metų gyvytoja Vartotojų Draugija. Apyvarta siekia 15 tukstančių rubl. Žmonės ligi šio laiko pasitiki ir skaitlingai lankosi.

Bereiktų tiktai veiklios valdybos, vedėjų, kad ir toliau draugija pasekmingai gyvuotų ir turėtų žmonių pasitikėjimą. Bet pasitaiko ir atbulai.

Pirmininkas kun. M. S. žmogus labai doras, geras ir visų mylimas, bet mažai te-supranta prekyboje. Be

abėjo negali gerai atlikti visų priedermių. O ant jo, kaip pirmininko, sprando jos guli visos. Bet tai pusė bėdos.

Atsirado vienas neva Draugijos valdybos narys, kuris turėdamas asmenišką pyktį ant krautuvės pardavėjo ir beniekindamas jį — pataiko ir krautuvei blėdies suteikti. Jis platina gėdą, kad krautuvės prekės prastės ir pobrangės ir esą visai nereikalingų prekių nupirka. Išikrūjį gi nieko panašaus nėra. Retai reikalaujamų prekių buvo nupirka ant kokių 200—300 rb. komisan, o neišėjus — sugrąžinta. Prekių brangumas ir kainos tokiame padėjime. — Su žydų krautuvinių suktybėmis sunku draugijai išsisukti, kadangi tokį daiktą, kurio brangumą pirkikas supranta, jie parduoda pigiai, o kurio nebežino, tai atluo dvigubai. Taigi žinios neteisingos. Daugybė visokių kalbų kilo dėl padarytosios ir mažai pavykusios krautuvės revizijos. Pasi-naudodami proga, krautuvės priešai paleido gėdą, kad esą 3—400 rb. nuostolių, Girdi, todėl nieko ir neapskelbė (matai, revizijos komisija neapskelbė savo darbo pasekmių). Daugybė panašių plepalų pramanyta, o valdyba tyli ir ramiai žiūri, laukia.

Butinai reikalingas visuotinas susirinkimas ir aiškus padėjimo išdėstymas, kad priešai negalėtų klaidinti žmonių. Nuo širdies linkiu laiku pataisyti klaidas ir jaunus krautuvės nepažudyti.

Višakio-Ruda (Mariamp. pav.). Liepos 17 (30) d., sekmadienį čionai įvyko pirmasai visuotinas Višakio-Rudos „Blaivybės“ skyriaus susirinkimas. Susirinko apie 60—70 ypatų; ankštas elgė-namis buvo kimšte prikimštas. Posėdžio pirmininku liko išrinktas kun. F. Martišius, sekretorium moky. J. Palukaitis. Pirmiausiai kun. F. Martišius perskaitė „Blaivybės“ dr. įstatus, aiškindamas juos susirinkusiems. Paskui pasiulė išrinkti valdybą. Į valdybą balsų daugumu liko išrinkti: pirmininku Antanas Naujokas, pirmininko padėjėju Domin, Vasiliasukas, sekretorium kun. F. Martišius, kasierium Juozas Vasiliasukas, valdybos nariu Juozas Savoniakas. Į revizijos komisiją pateko: Vincas Bukš-nys (vargonininkas), Antanas Elertus ir Natalija Ku-činskutė. Paskui buvo kalbėtasi apie blaivybės narių priedermes, apie kovą su girtuoklybe, apie svaiginančių gėrimų kenksmingumą ir t. t. Pelikas Damijonaitis aiškino ir kalbėjo apie reikalingumą vienybės, apšvietos, lavinimosi ir savo prakalbą pabaigė pagedavimu kad blaivininkai kuogreičiausia pasistengtų pasistatyti nuosavius namus; nes dabar V.-Rudoje nėra nei vieno tinkamo susirinkimam buto. Kun. F. Martišius ir moky. J. Palukaitis kalbėjo ir aiškino apie visišką nuo svaiginančių gėrimų susilaikymo reikalingumą ir jo naudą. Ant galo įsirašė apie 35 nauji nariai, tarp kurių 7 nepilnamečiai, taip kad dabar šis „Blaivybės“ skyrius turi apie 100 narių.

Kriokialaukis (Kal. pav.). Liepos 24 (6) d. čio buvo lietuviškas vakaras. Vaidino 4 veik. kom. — „Vagis“. Lošė gerai. Dainos taipogi

pasisekė. Lietuvių himno ne dainavo, girdi, draudžiama. Blogai, kad po vaidinimui buvo alučio. Tai rengėjų kaltė.

Dambava (Pan. pav.). Liepos 24 d. Burbiškio dvare buvo lietuviškas vakaras. Surengė vietinė moksleivių jaunūmenė. Vaidinama buvo „Genovaitė“. Kaikurie vaidino gerai, kiti blogiau. Buvo šokiai. Gaila, kad neteko girdėti dainelių. Žmonių prisirinko nemažai.

Utėna (Ukmerg. pav.). Liepos 27 d. buvo „magazino“ grūdų pardavimas. Susirinkome valsčiaus raštinėn. Val. raštininkas perskaitė po kiek pudų grūdų priguli nuo kiekvieno valako. Jis pasakė, kad jeigu i-nešite po 30 rub. nuo valako, tai grūdus patįs pasiimsite, jeigu ne, tai parduosia. Tai grūdai visi ir buvo tų pačių paimti. Bet paprastai kaip visur, taip ir čia neapsiejo be magaryčių. Nesigailėjo keliolikos rub. pragerti. O pamėginkti paprašyti viešiams reikalams, tai atsako: „be reikalo pinigų nemėty-siu“.

„Liet. Uk.“

Korespondencijos.

SUPERIOR, WIS.

Šis miestelis stovi labai gražioj vietoj, prie pat upės kranto. Čia yra apsigyvenęs nemažas burelis ir lietuvių, bet gaila kad jie negražiai elgiais: paskendę girtuoklystėj ir nesutikimuose. Vienybės niekur nematyti. Labai liudna žiūrėti į tokius lietuvių; žūsta tamsybė (Neužtenka vien pasiskundimų: reikia dirbti, platin-ti apšvietą, tikybą, dorą ir blaivybę. Red.).

K. P.

SWOYERS, PA.

Pranešu trumpai apie mūsų miestelį.

Gyvename tarp Plymouth'o ir Pittston'o didelėje pakalnėje. Lietuvių yra čia apie 30 šeimynų, pavie-nių truputį daugiau. Svaiginamieji gėrimai geriami labai plačiai. Draugijų trys, tame skaičiuje neprigulmin-gas ukėšų (reikia sakyti: pi-liečių, Red.) klubas vardu Kunigaikščio Traidėno. Rug-sėjo 7 d. tas klubas iškėlė vakariene, kurion atvyko sve-čių ir iš kitur, daugiausiai politikierių, nes apie tai bu-vo apskelbta „Drauge“. Vi-si apsiėjo labai gražiai, net ir moterėlės užtai mus pagy-rė. Iš šito klubo yra pasidavę net keturi kandidatai į virš-čių gėrimų kenksmingumą ir t. t. Pelikas Damijonaitis aiškino ir kalbėjo apie reikalingumą vienybės, apšvie-tos, lavinimosi ir savo prakalbą pabaigė pagedavimu kad blaivininkai kuogreičiausia pasistengtų pasistatyti nuosavius namus; nes dabar V.-Rudoje nėra nei vieno tinkamo susirinkimam buto. Kun. F. Martišius ir moky. J. Palukaitis kalbėjo ir aiškino apie visišką nuo svaiginančių gėrimų susilaikymo reikalingumą ir jo naudą. Ant galo įsirašė apie 35 nauji nariai, tarp kurių 7 nepilnamečiai, taip kad dabar šis „Blaivybės“ skyrius turi apie 100 narių.

Senas Gyventojas.

PHILADELPHIA, PA.

Valio! Valio! Valio „Saulės“ Delegatai!

Nerandu žodžių išreikšti džiaugsmą iš kun. Tumė ir Ališausko prakalbų, kurių klausiausi net du sykiu. Tiek Jose buvo karštumo, tėvyrės meilės, kad dabar myliu savo motinišką šalį kuogiliausiai ir to jausmo neišsivadėčiau nei už jokus pinigus.

Philadelphiečiai priėmė svečius labai meilingai. Mies-to salėje padainuota, pade-klamuo, pašokta. Tik vai-

kai užsilaikė neromia ir net du sykiu pertraukė kun. Tu-mui kalbą. Gražesnių pra-kalbų negirdėjome. Lai Die-vas padeda mieliems svete-liams!

Šv. Jurgio draugija atsi-sakė šelpi emigrantų komi-tetą. Tam tapo privestos dvi priežastys. Atėjo skundas, kad vieno vyro atvažiavo sesuo, bet komitetas atsisakė ją išimti tuoju, sakyda-mas, pervėlu, o žydas naktį ją išėmė ir išvežė, liepdamas sau užmokėti už tą darbą, ką jis norėjo. Antra, pas kitą vyrą atvažiavo podukra. Ir vėl komitetas vieton išimti merginą tuoju laikė be jo-ki reikalo uždarytą tris va-landas. Dėlto draugija ir pa-sakė, kad nerems tokio ne-rangaus komiteto.

Toji pati draugija savo mitinge 10 d. rugsėjo nutarė iškilmingai pašventinti savo patrono paveikslą ir atsi-kviesti „Saulės“ delegatus.

L. Brastos Pijonka.

PITSTON, PA.

Paskutinėmis dienomis atsitiko sekančios nelaimės:

Rugs. 11 d. užmušė ka-syklose Morkų Volungevi-čių, 27 metų amžiaus. Paliko pačią ir 3/4 mažus vaikučius. Tą pačią dieną Jonas Ad-zinauskis, 5 metų amžiaus, eidamas pagal geležinkelį, tapo pagautas vagono ir per-blokštas ant žemės. Viena kojukė tapo labai sutrinta. Ligonbutyje tėvai nedavė pauti kojutės, ir vaikelis numirė tą patį vakarą iš kraujo ištekejimo.

Rugs. 9 d. numirė džiova Juozas Garnys, 31 metų am-žiaus, ir tapo gražiai palai-dotas dr. šv. Petro ir Povilo.

Ant rytojaus numirė po ilgesnės ligos Marė Mačiul-skienė, 24 metų amžiaus, ir tapo palaidota su didžiausia iškilme.

Rugs. 13 d. numirė iš žai-dų, gautų kasyklose, Stanis-lovas Leikauskas, 45 metų amžiaus. Paėjo iš Marcinko-nių parapijos. Paliko pačią, 3 mažas mergaites, vieną su-augusį sunį ir vieną išteke-jusią dukterį.

Iš linksmesnių žinių rei-kia paminėti vestuves Kazi-niero Kizio su Mare Rusina-vičiute. Pasilinksminimai traukėsi dvi dieni. Choras mokinasi naujų St. Šimkaus dainelių. Netrukus pradės mokyties komedijos: „Už-burtas Kunigaikštis“. Baž-nytinėje salėje tapo įrengta puiki scenerija. Nutepliojo ją artistas A. Cominelli.

CHICAGO, ILL.

Pracitą nedėlią 10-tą d. rugsėjo buvo loštas teatras penkių aktų drama, vardu „Narimantas“. Lošė Liet. Taut. Ratelis (laisvamanių). Žmonių prisirinko vidutiniš-kai. Teatras nusisekė nevisai gerai. Tik du aktorai savo roles gerai atliko, bu-tent Vladislavos rolę M. Dundulienė ir Mintvido ro-lę J. Gestautas, o kiti visi atliko labai prastai. A. Bar-čius (Narimantas) sau po-nose kalbėjo ir vietoje nu-liudimo, rodė didelį pyktį. J. J. Zolpis (Daumantas) su drabužiais taip šposus krėtė, lyg koks kerdžius, o ne kaip kunigaikštis, taip-gi su Ver-tislova glamonėjos per visą laiką su pirštinėmis, lyg apie stabą ir žodžiuose labai tankiai apsiriko, po to ati-taisė, iš ko galima buvo su-prasti, jog rolės nemokėjo. J. Misius (Bugardas) žodžių nemokėjo ir tik klausė ką

sufferis pasakys; kiti akto-riai taipgi prastai vaidino. Dar buvo klaida iš pusės re-žišieriaus, nes Daumantas, Lietuvos kunigaikštis, buvo aprėdytas gudiškais drabu-žiais o Bugardas, vokietis, lietuviškais drabužiais, ir nei kiek nenurodė į vokietį. Po teatrui buvo dainos. Bet dainos visai neaušisekė, nes šaukė kožnas savo balsu, kaip kam patinka. Iš to ne-išėjo balsai kaip giesmė-ninkų ant scenos, bet tik kaip vaikų gatvės, ar kur kitur. Iš to publika buvo la-bai neužganėdinta ir vietoje rankom ploti, švilpė viso-kiais balsais ir kojomis trep-sėjo.

Lietuvis.

MINERSVILLE, PA.

Darbai vidutiniškai eina, dirba penkias dienas per savaitę. Lietaus yra perdaug. Lietuvių parapija apie bažnyčią tvėria muro (con-crete) tvorą, pati, be kon-tractoriaus, po priežiūra klebono kun. Dumčiaus. Bu-vo kaštų, bet bažnyčia bus apsaugota nuo užtakų van-deno. Mūsų klebonas ger-biamus „Saulės“ atstovus pasitiko Mt. Carmel, Pa. 8 d. rugsėjo, bet pas mus pri-buvo tik kn. Tumas! Gi kn. Ališauskas tą pačią dieną nuvažiojo į New Philadel-phia, Pa. Kelioms dienomis pirmiaus pasiryžus mūsų ci-cilikai agituoti priešingai, bet jiems nenusisekė: Žmo-nių buvo pilna salė, taip kad negalėjo sutilpti; prakalbų laike žmonės tvarkoje užsi-laikė; buvo džiaugsmo ir juokų ikvalei. Visi užganė-dinti prakalbomis su atida klausėsi, nes lietuvių kalbo-je tokio kalbėtojo da nebuvo girdėję. Mūsų cicilikučiai stovėjo pas duris. Kada ku-nigai pradėjo kolektą, tai jie visi sprudo pro duris, kaip šeškai! bėgdami pro duris, daug padarė šiugžde-jimo. Gėda lietuviams vėja-vaikams. Kolektos surinkta tik \$73.00. Kun. Dumčius nu-samdė salę ir davė \$100.00, tai viso \$173.00. Bažnytinis choras vedant vargonininkui Mikutavičiui, labai puikiai dainavo pirm ir po prakalbų, bet labiausiai patiko mažų mergaičių dainos, iš kurių ir gerbiamas „Saulės“ atsto-vas matyt buvo užganėdin-tas. Duok Dieve, daugias tokių kalbėtojų, ir tankiaus išgirsti jų žodžių svetimoj šalyje, tada neklausytų ble-vyzgų visokių „Valparaisie-čių“ ir kitokių, kurie teršia tik mūsų visą tautą.

Buves ant prakalbų.

LOWELL, MASS.

Rugsėjo 10 d. susitvėrė čia S. L. R. K. A. kuopa. Su prakalba atvažiavo p. M. A. Ruseckas iš Lawrence, Mass. Vietinis klebonas pagarsino susirinkimą salėje po bažny-čia. Suvėjo apie 100 žmonių. Prie Susiv. prisirašė 8 P. Ru-seckas, kaipo kalbėtojas ir agitatorius, puikiai atliko savo užduotį. Matyties jame įgimta kalbėtojo dova-na. Su lengva iškalba jis jun-gia instinktyvišką samonę, kaip pagavus žmonių užuo-jautą. Patartina būtų jam lavinties ir toliau tame at-vėjuje, o pasisekimas bus užtikrintas. Lowell'io žmo-nės pilnai pritaria katalikų organizacijai. Yra viltis, kad naujai susitvėrusi kuopa greitai laiku sustiprės. Dieve jiems padėk!

Reporteris.

DETROIT, MICH.

Rugsėjo 5 d., antradienį, Lincoln svetainėje p. P. Lapelis laikė paskaitą temoj: "Mokslas ir Tikėjimas". Cicilikiams ir Moe-kas pasekėjams labai nepatiko — čiaudėjo. Po paskaitos buvo prakalbos. Kalbėjo P. Lapelis ir J. Valančius. Šis pastarasis trumpai. — Žmonių prisirinko daug — buvo užimtos visos sėdynės. Pertraukose griežė didelis, gražus benas vardu: "Great Eastern Band", diriguojant ponui Juliiui Lewandowskiui. Galop buvo šokiai. Apie 12 val. nakties visi linksmi išsiskirstė namo.

Keistutis.

SO. BOSTON, MASS.

Lietuviai čia dirba įvairius darbus, daugelis jų turi nuosavus namus, o jų bažnyčia yra didelė ir graži, kurioje kuopuikiasia tvarką užlaiko klebonas kun. T. Žilinskas. Jį myli ir guodoja visi žmonės, išskyrus cicilikus ir Lietuvos sąslavas. Lietuviai katalikai, visur šneka ir visi laukia nekantriai gerbiama "Saulės" delegatų atsilankant Bostone. Mes gerai atsimename, kaip pirm dviejų metų lankėsi čia. Irlandijos atstovai ir rinko gausias aukas savo tėvynės reikalams. Surinko jie badai milijonus dolerių. Ir mes, Bostono lietuviai, nesigailėsime aukų savosios tėvynės apšvietimui. Atvažiuokite, mieli svieteliai, kuogreičiausiai, nes trokštame pasiklausyti jūsų žodelių. Cicilikų prakalbos mums yra įkirėję iki gyvam kaului, nes jose vien dergimai ir šmeižimai, o pamokinimo — jokio.

Bostonietis.

Pasklidus gandui apie atvažiavimą "Saulės" delegatų, mūsų apuokai "Keleivis" ir Co., baisiai nusigando. Saulė, saulė, šviesybė, pradėjo jie, sparnais plezdendami, dejuoti: mes nenorime šviesos, mes nenorime saulės tegul viešpatuoja amžina tamsybė, — pradėjo jie visokiais balsais spiegti. Ne dyvai, mat nakties paukščiai... Ir norėjo tieji apuokai, kad ir visi paukščiai jų giesmę giedotų. Bet kur tau, sakysime, erelio akis saulės visiškai nebijo, ir visi paukšteliai džiaugiasi iš šviesos ir dienos brėkstant pradedą savo daineles. Taip pat ir Bostono lietuviai nudžiugo, išgirdę apie "Saulės" delegatų darbus. Visos Bostono draugijos, be jokios išimties, nutarė priimti tuos gerbiamuosius svečius su atvirom rankomis. (Dvi draugijos, kurios po įtekme vieno apuoko (J. A.) buvo neprielankios, dabar atitaisė savo nutarimą). Todėl, tegul gerbiameji svečiai pas mus atsilankyti nesibaido. Mūsų apuokai jau sulindo į savo tamsiasias, išpuvusias buveines. Tą patį reikia pasakyti netik apie vieną Bostoną, bet ir apie visą lietuvių Amerikos visuomenę. Saulės šviesa ima viršų, tamsybės nyksta. Mat saulė teka nepaisydama, ar apuokai to nori, ar nenori...

Bastenis.

PROVIDENCE, R. I.

Gatvėkaris einantis No. Main gatve, nežinia kaip užsidedė. Pasigirdus varpelio balsui, kad užsidedė, dar karui bėgant kiti išsoko, o moters bešokdamos susižeidė

Karas sulaikytas. — Sužeistos vien moters. Mergina, kuri sėdėjo šalip to daikto, kur pakilo ugnis, tapo apdeginta. — Ją pasiuntė ligonbutin. Kitos lengviau sužeistos.

EASTHAMPTON, MASS.

Lietuvių čia gyvena bene 13 šeimynų ir trys žygius tiek pavienių. Apšvietime jie stovi nežemiausiai, beveik kiekvienuose namuose galima rasti po vieną ar du laikraščius ir šiaip jau įvairių knygelių. Laikraščių daugiausiai ateina "Liet." ir "V. L." ir badai po vieną egzempliorių socialistų šlamsčių. Randasi ir girtuoklių, bet kur jų nėra?

Jau metai suka, kaip susitvėrė čia D. L. K. Vytauto neprigulmingas klubas. Sąnarių skaito tik 20. Rugsėjo 2 d. tas klubas parengė balių su šokiais. Žmonių susirinko tik apie 80. Viskas atsiliko kuopuikiasia, nes svaiginantys gėrimai nebuvo parduotėjiami. Pelno liko \$9.30. Tie pinigai padėti klubo išdan. Klubas ketina netrukus surengti balių su prakalbotomis.

B-kis.

LINCOLN, N. H.

Šis miestukas yra mažas, iš visų pusių apsupty kalnais. Darbai eina gerai. Lietuvių šeimynų 10, o pavienių bus apie šeši tuzinai. Apšvietimui pasilikę visų kitų tautų užpakalyje. Karčiamų nėra, bet žmoneliai randa būdą parsitraukti degtinės ir alaus iš Bostono, todėl ir girtybė žydi. Kur tik pamatai svyruojantį vyrą, žinok, kad tai lietuvis. Eini pro lietuvių apgyventus namus, tuojau girdi nuo gatvės užimam: tai mūsų broliai girkšnoja... Pas kitataučius to nežymu. Lietuviškos draugijos ant tokio lietuvių skaičiaus nėra nei vienos, o galėtų gyvuoti. Kalbink tverti draugiją, tuojau girdi atsakymą: kam man mokėti 50 centų mėnesini į draugiją, kad galu tą pusdolėrį pragerinti tuomet, girdi, ir sveitimačiai matys, kad linksmai gyvename... Ir šnekėk su tokiais žmonėmis!

Grinorelis.

WATERBURY, CONN.

Pereitą subatą, 9 dieną rugsėjo, praskambėjo pro Brooklyn'ą, Waterbury'o priemiestį, naujiena apie sauzūdystę Vinco Daugėlos. Vincas Daugėla da tik du metai kaip atvyko Amerikon rankomis. (Dvi draugijos, kurios po įtekme vieno apuoko (J. A.) buvo neprielankios, dabar atitaisė savo nutarimą). Todėl, tegul gerbiameji svečiai pas mus atsilankyti nesibaido. Mūsų apuokai jau sulindo į savo tamsiasias, išpuvusias buveines. Tą patį reikia pasakyti netik apie vieną Bostoną, bet ir apie visą lietuvių Amerikos visuomenę. Saulės šviesa ima viršų, tamsybės nyksta. Mat saulė teka nepaisydama, ar apuokai to nori, ar nenori...

Tvisas.

NEW YORK, N. Y.

Pereitą nedėlioj' rugsėjo 10-tą dieną, buvo pamaldos mūsų bažnyčios šv. Patrono (9 Red.). Tris šimtai asmenų atliko šventą išpažintį ir apie ketures dešimtis priėmė pirmąją šv. Komuniją.

Apie 4-tą valandą po pietų, dalyvausiant J. M. Vyskupui T. Kosick'ui, šimtas trisdešimt vienas asmuo priėmė dirmavonės Sakramentą. Ant stoties pasitiko J. M. Vys. T. Kosick'ą trys draugijos: Šv. Kryžiaus, vietinė, šv. Izidoriaus iš Bronx ir Aušros Vartų Šv. Pan. mergaičių draugija. Pirmą dirmavonės, J. M. vysk. Kosick pasakė gražų pamokslą apie dirmavonės Sakramentų galybę; išgyrė parapijonis ir vietinį kleboną.

Vyskupui išvažiavus prasidėjo iškilmingi Mišparai, o gražų pamokslą pasakė kun. N. Petkus. Pabaigoje Mišparų buvo procesija. Iš viso kunigų buvo 10, kiti pasivėlino, nes Mišparai buvo tuojaus po dirmavonei. Die-na buvo labai graži tai ir bažnyčia visą dieną buvo pilnų-pilnutėlė.

Korespondentas.

Iš Visur.

PORTUGALIJA.

Čia dar vis neramu. Daug monarchistų tapo suimta, kurie, kaip laikraščiai rašo, norėjo užpulti ant republiko niškos valdžios. Monarchistai buvo susispietę ir Ianna Castellow, kur atrasta svarbūs dokumentai, iš kurių surinkta keletą ex-karaliaus Manuelio šalininkų. Augstiesnėji republikos valdininkai tvirtina, kad Manuelius pasislėpęs po Anglijos globa kursto royalistus prieš maištą. Tai-gi, manoma, kad Portugalijos valdžia iš tos priežasties pakels protestą prieš Angliją, nors kaip žinoma, kad Anglija Manuelio nei nemano užtraukti.

Straikas Ispanijoje.

Madridas. Po visą šalį platinasi darbininkų strai-kai, bet jie labiau panašūs į politiškus maištus, nes valdžia tuo labai užinteresuota ir stengiasi užstoti kelią betvarkei. Susirėmimai strai-kerių su kareiviais tankiai atsitinka, ypač Bilbao apskrityje, kur sutraukta 5000 kareivių ir dar renkasi vis daugiau.

Ex-shahas sumuštas.

Teheranas, Persija. Netoli nuo Smazadeh—Pafar likosi smarkiai sumušta sukilėlių armija, ex-shaho Mohammed-Ali-Mirza vedama. Ex-shaho armijos generolas Arched Powleh ir 400 kareivių sužeisti ir paimti valdžios karuomenės nelaisvėn; 80 sukilėlių užmušta mirtin. Geriau ex-shahas būtų ne išlindęs iš po Rusijos sparnų, kur jis buvo kazokų apsaugotas, ir neerzines bereikalo nekenčiančių jo Persijos ukėjų.

MOROKO.

Iš Madrido ateina žinios apie susirėmimus ispanijonų su morokiečiais aplinkinėse upės Kerl. Susirėmime apie 600 ar 700 morokiečių krito užmuštų; ispaniečiai-gi nužudė 18 kareivių ir vieną pulkininką. Nelaimingi tie morokiečiai.

AUSTRIJA.

Naujame parlamente turi savo atstovus net 28 partijos. Gautsch'o ministerijai bus sunku tokią margumyną

sutaikyti. Pasipina gera prota išplaukti į viršų krikščionims—socialistams.

Austrijoje truksta šioje valandoje mėsos, bet vengrai, norėdami išgauti sau kokias privilegijas nuo Austrijos, tyčia neleidžia mėsos į Austrijos ribas. Mat nori, kad kaimyniškoje imperijoje kiltų riaušės, kuriomis vengrai galėtų pasinaudoti.

BELGIJA.

Rugpjūčio 15 d. liberalai ir socialistai padarė Bruselėje didelę demonstraciją prieš Schollaert'o mokyklų programą. Už dvylikos dienų (27 rugp.) katalikai padarė nemažesnę demonstraciją už Schoellaert'o mokyklų programą Louvain'o mieste. Demonstracijoje dalyvavo 80,000 asmenų. Schollaert yra padaręs sumanymą, kad tėvai gali siųsti savo vaikus mokykles, kuriose mokytis ir kokią kas nori mokyklą, ir mokyklos privola gauti iš valdžios užmokėstą už tų vaikų mokslą. Gi socialistai ir liberalai nori, kad tėvai siųstų savo vaikus vien į bedieviškas mokyklas.

Maistas yra labai pabrangęs ir Belgijoje. Rugsėjo 7 d. Charleroi'juje apie 20 tukst. žmonių pradėjo kelti demonstraciją prieš maisto brangumą. Kavaleriją išvairė demonstrantus.

Valdžia taip surinko kariumenę, kad 40,000 kareivių gali atsirasti pasienyje. Belgija gali trumpu laiku pastatyti prieš neprietelius 135,000 kareivių.

RUSIJA.

Teroristai atbudo. Kiejeve lankėsi caras su ministru pirmininku Stolypinu. Ten jiems buvo specialiai suruoštas teatras. Laikė teatro perstatymą likosi pavojingai persautas minist. pirm. Stolypin. Paskutinės žinios praneša, kad Stolypin jau mirė. Jį nušovė Kiejevo advokatas Bugrof, kuris tuojaus likosi suimtas. Vėliau patirta, kad Bugrof sykiu buvo ir policijos šnipu — Azefu. Carienė iš to labai susirūpino ir serga nervų liga; ji beveik sumišusi. Platesnės žinias pranešime kitame "Draugo" numeryje.

Naujienos iš Amerikos.

Orlaivis įpuolė vandenin.

New York, N. Y. Thomas Sopwith, Anglijos orlaivininkas, skraidydamas Wrighto biplanu, kuriame buvo ir p. Lee Hammond, kaip pasażierius, sugedus orlaivio motorui, tik — tik neprigėrė vandenį netoli nuo Brighton Beach. Kada orlaivis nupuolė ant vandens sargai su motoriniu boteiliu susėjo į laiką pributi ir išgelbėti skęstančius orlaivininkus.

Prigėrė draugui bežiurint.

Seranton, Pa. Joseph Yu-shinsky, 28 metų amžiaus, su draugu susitarė eit pasi-maudyti į Mason Pond ežerėlį. Kada prisitarti prie vandens J. Yušinskis persergėjo savo draugą neiti į vandenį kol jis nesugrįšias. Tada Yušinskis šoko vandenin ir daugiau jau negrįžo. Jo draugas palaukė 15 minučių ir nesulaukdamas sugrįžtant Yušinskio paėmęs jo drapanas parnešė į Yušinskis namus ir parėjo paval-

gyt pietų; sugrįžęs po pietų į Yušin. namus ir patyręs, kad jo draugas nepagrįžo, nuėjo pažiūrėti atgal pas ežerėlį, bet Yušinskio niekur nebuvo matyti. Tada duota žinią policijai, kuri ir atrado Yušinskį ant ežerėlio dugno, įremta galva į purvus.

Kiek iš pavardės galima spręsti, Yušinsky gali būti lietuvis ar lenkas.

Krasos darbininkai gaus pensiją.

Krasos viršininkas generalas Hitchcock apsisukė, kad jis esąs pasirengęs paduoti kongreso apsvartymui ir išdirbimui tam tikrų formų, pagal kurias krasos ir abelnai rando pasenę darbininkai turės gauti pašalpą (pensiją). Gen. Hitchcock žada paduoti tą projektą Kongresui sykiu su savo metiniu raportu.

Brooks'o kometa matoma.

Astronomai dabar labai užinteresuoti prisiartinimu prie žemės Brooks'o kometos. Pereitą panedėlį Brooks kometa buvo arčiausia prie žemės, nes 45,000,000 mylių atstul. Tą kometą atrado Dr. W. R. Brooks, iš Geneva, N. Y., pereitą Liepos mėnesį 21-mą dieną, kurią nuo to laiko sekė Pennsylvanijos universiteto prof Doolittle.

Už plaukų iškėlė palubėn.

Atkinson, Ill. Kada ponias Alfons Balert trisusė apie savo skalbiamaį mašiną, motoro diržas pagavo ją už plaukų ir staiga iškėlė palubėn. Keles minutes turėjo kaboti kol ją kas atliuosavo. Vienok Balertienė, sako išgystanti.

Milijonų paveldėja užsimušė.

Binghampton, N. Y. P-lė Carola Woerishoffer, dukterė buvusio turtuolio Charles F. Woerishoffer ir paveldėja jo milijonų dolerių, važiuodama automobiliu likosi pavojingai sužeista, nuo ko ji neužilgo ir pasimirė. Baidiant važiuoti į Cannonsville jos automobilis sugedo atsidurdamas į statų žemių pylimą, kur jai išlaužė tris šonkaulius, nuo ko p-lė Woerishoffer ir turėjo mirti. P-lė Carola Woerishoffer teturėjo vos 26 metus. Sakoma kad ji buvo darbšti visuomenės veikėja, nemažai esanti padėjus kaip turto taip ir savo spēkų visuomeniškiems labdariniams reikalams; ji nemažai darbavosi moterių draugijoje "Women Trade Union League" ir buvo speciališka valstijos tirintoja darbo sąlygų. Jos sesuo Antoinette yra vedusi su Vokietijos baronu Seilem'u.

Baisi audra.

Springfield, Ill. Šiose aplinkinėse siautė nepaprastai smarkios vėtros, kurios su dumbliu, išniekė. Tuotarpu kiekviena šunybė, kiekviena piktadarybė ras joje apgyvenę. Dorybė, jai prasižengimas, prasižengimas gi — dorybė. O kadangi katalikų tikėjimas be jokių mitikavimų piktą vadina piktą, o gerą geru, tat visą savo piktumo srovę bedieviškoji spauda atkreipia prieš katalikų bažnyčią, Jos Isteigėją — V. Kristų ir Jos tarnus. Taip, nes "ant jo galvos burnojimo ženklai" kaip sako šv. Jonas. Gal vėl intars mane, kad jau esu persūdęs, tad priminsiu, tiesa, vieną bet svarbų pavyzdį. Jau penki šimtai metų kaip mūsų protėviai šv. Dvasios apšviesti

ffeur), kuris du metai atgal užmušė Wallį Tamachevskį, netoli nuo Mt. Carmel. Polinchus jau antru kartu buvo kaltinamas už kriminališkas žudystes. Kiek iš pavardės galima spręsti Polinčius yra lietuvis.

Pasiulijo 10,000 vaikų.

Pasadena, Cal. Iš čia paplito paskalas po visas Suv. Valstijas, kad čia yra daug bevaikių turėjų, norinčių priimti vaikus sau už augintinius.

Pasekmė buvo ta, kad "Gailestingoji" draugija gavo daugybės laiškų, su pasiulijimais apie 10,000 vaikų išauginimui. Iš vienos našlaičių institucijos (Milwaukee, Wis.) gauta pasiulijimas net 200 "ar daugiau" vaikų, jeigu, esą, tik busias jiems ten užtikrintas geras išauginimas.

Bėda yr, — bėda nēr.

Tris užmušti, du sužeisti.

Seranton, Pa. Kada inžinas pačiam smagume traukė iš kasyklų karus pilnus anglį, tuotarpu traukiantis lynas truko, prie ko tris darbininkai likosi užmušti ant vietos, vienas sunkiai ir vienas lengviau sužeisti.

Kaip pavardės rodo užmuštieji ir sužeistieji yra lietuviai ir lenkai.

Da \$50,000.

Chicago, Ill. Žinomas filantropas Dr. Pearsons, apie kurį buvo garsinama, kad jis išdalinęs visus savo turtus, šiomis dienomis da vėl "iškasė" \$50,000, kuriuos tuoj ir pavedė Chicago Misijonierių draugijai. Kaip kam gal norėtųsi kad Pearsons ir vėl da "iškastų".

SPAUDOS GALYBĖ IR MŪSŲ LINK JOS PRIEDERMES.

Seka.

Nuo pat krikščionystės toji su septynioms galvoms baidyklė vedą nuožmią kovą su Bažnyčia, bet niekados toji kova nebuvo taip baisi savo pasekmėmis, kad kaip atsiradus ir išsiplėtojus bedieviškajai spaudai. "Knyga visa padarys" pasakė vienas iš smarkiausiųjų ir didžiausiųjų Dievo burnotojų Volteris, prancūzų raštininkas. Ir čion jis pasakė tikrą teisybę. Bedieviškieji Volterio raštai daugiau bledies padarė Prancūzijai ir visai žmonijai, negu pragaištinausiasios karės ir marai.

Bažnyčios priešininkas geresnis negu bedieviškoji spauda bendradarbio atrasti negalėjo. Ji ant viso ko yra pasirūžusi. Nieko brangaus, nieko švento jai pasaulyje nėra. Visa apdrėbs purvais, išjuoks, apibiauros, sumins su dumbliu, išniekės. Tuotarpu kiekviena šunybė, kiekviena piktadarybė ras joje apgyvenę. Dorybė, jai prasižengimas, prasižengimas gi — dorybė. O kadangi katalikų tikėjimas be jokių mitikavimų piktą vadina piktą, o gerą geru, tat visą savo piktumo srovę bedieviškoji spauda atkreipia prieš katalikų bažnyčią, Jos Isteigėją — V. Kristų ir Jos tarnus. Taip, nes "ant jo galvos burnojimo ženklai" kaip sako šv. Jonas. Gal vėl intars mane, kad jau esu persūdęs, tad priminsiu, tiesa, vieną bet svarbų pavyzdį. Jau penki šimtai metų kaip mūsų protėviai šv. Dvasios apšviesti

priėmė katalikystę, o dar ne buvo atsitikimo kad kas nors drįstų atvirai niekinti Viešpatį Jėzų ir Jo Motyną Švenčiausiąją Panelę. Tik šiais paskutiniaisiais laikais viens iš gama Lietuvos tai padarė, parašęs pilną burnojimų ant to kas mūsų širdžiai yra brangiausia knyga, o ši tuoj ingijo pasekėjų gaują. Jei nedasiproti gerb. skaitytojau, tai pasakysiu jog tokis didvyris yra dr. J. Šliupas*) su savo pagelbininkais. Štai net prie ko yra pasirūžusi bedieviškoji spauda. O paimk mūsų "pirmievių" raštus, ką ten rasi? Išskyrus piudy-mus, teršimus, apkalbėjimus nieko nerasi! Ar tai senai vienas mūsų pirmievių Viešpaties užgimimą pavadino "Betlėjaus pasaka". Tiek tik gera, kad pakol kas tie "geradėjai" neperdaug priu-ruošė tų stumte stumtenčių jaunumėnų į paleistytystės nasrus purvinų begėdiškų knygų, nors vis daugiau ir daugiau jų atsiranda, reikia tikėtis jog ilgainiui pasivys tame atžvilgyje savo motiną Prancūziją. Bet tuo dar nesibaigia blogosios spaudos veikimas. Žinoma, jog plačiąją pasaulio spaudą vien žydai — bankieriai laiko savo rankose. Jie turedami milijonus, turi spauda ir jų tų dviejų galingų bendradarbių pagalba apglėbė visą pasaulį. Prancūzijoje iš 40 mil. gyventojų vos 100 tuks. žydų, o vienok žydai sugebo paimti savo rankose visą Prancūzijos valdžią. O kokių būdu tai atsitiko? Ugi per spaudą? Tas pats apsi-reiškia ir kitose valstijose. Žydai turi didelę intekmę į valdymo būdą, į ministerius ir į viso valstijos gyvenimo bėgi, o pasiekia tą vis jie tik per spaudą. Išskyrus mažąją katalikišką laikraščių dalelę, didžiuma ištikimai tarnauja žydams ir jų reikalams. "Pirmieviai" taip pat eina su žydais iš vieno: užpuldinėja ant Bažnyčios, ant dvasiškiųjų išjuokia tikėjimo dogmas, stengias iš mokyklų išguit tikėjimo išguldinėjimą, nori panaikint moterystės sakramentą, o įvest civiliškąją moterystę, arba kaip žmonės kalba "ženybas su kontraktu". Ką jie mano apie tikėjimą, aiškiai parodo jų darbai ir raštai. "Jėzų ir Mariją vien tam išsvažiojo kunigija, kad geriau galėtų žmones apgaudinėti", rašo vienas mūsų pirmievis**). Tai tokiu penu maitina mus blogoji spauda! Toks penas kenksmingesnis negu nuodai, nėra nuodai teuzmuša kūną, blogoji gi spauda prazūdo ir dušią, tad ir vengti mes jos privalom kaip to žalčio, kurio viens dirstėlėjis spauda bendradarbio atrasti negalėjo. Ji ant viso ko yra pasirūžusi. Nieko brangaus, nieko švento jai pasaulyje nėra. Visa apdrėbs purvais, išjuoks, apibiauros, sumins su dumbliu, išniekės. Tuotarpu kiekviena šunybė, kiekviena piktadarybė ras joje apgyvenę. Dorybė, jai prasižengimas, prasižengimas gi — dorybė. O kadangi katalikų tikėjimas be jokių mitikavimų piktą vadina piktą, o gerą geru, tat visą savo piktumo srovę bedieviškoji spauda atkreipia prieš katalikų bažnyčią, Jos Isteigėją — V. Kristų ir Jos tarnus. Taip, nes "ant jo galvos burnojimo ženklai" kaip sako šv. Jonas. Gal vėl intars mane, kad jau esu persūdęs, tad priminsiu, tiesa, vieną bet svarbų pavyzdį. Jau penki šimtai metų kaip mūsų protėviai šv. Dvasios apšviesti

*) Žiur. Tikyba ar mokslas ir kitas.
**) ?

DRAUGAS

(THE FRIEND)

Katalikiškas Laikraštis
Pašvėstas Amerikos Lietuvių
Katalikų Reikalams.

— Organas S. L. R. K. A. —
Išleista iš Wilkes-Barre, Pa., kas
ketvirtadienį.

A. L. R. K. K. Sąjunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius

Visas korespondencijas ir ki-
tius raštus reikia siųsti pas

Rev. A. Kaupas,
34 Church St.,
Pittston, Pa.

Visus pinigus, ar tai prenu-
mė, ar tai už "dėžesius" ar už
aprašymus ir t. t. reikia siųsti
tokiai antrašči:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Ar bus tai spausdinimas konsti-
tucijos, ar plakatų, ar tikietų ar
kitokių ir tai panašus reikalai, rei-
kia visados kreiptis tuo pačiu
antraščiu:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasilieka sau teisę
taisyti, trumpinti arba atimti vi-
sus prisiunčiamus raštus.

Laikas ir vieta raštų talpinimo
priedera nuo redakcijos.

Atmettieji rankraščiai nėra gra-
žinami redakcijos lėšomis.

Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant plačius tarpus
tarp eilučių. Popierius nėra ko gai-
lėti, nes korespondentams ir
bendradarbiams rašant ant abie-
jų pusių, daugi smulkiais raidė-
mis, redakcijai labai dažnai pri-
sileina perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilptų arti-
mausiam numerioje, rankraštis
reikia pristatyti spausdėnė ne vė-
liau, kaip 9 valandą išryto antra-
dienyje (utarninke).

REDAKCIJOS PASTABOS.

Ant kauniškės "Saulės"
atstovų pradėjo užsipildinėti
net Bočkausko organas. Sunku
suprasti, kokių tikslų
tai daroma. Jeigu ciciliuk
šlamštai kelia balsą prieš
kun. Olšauskį ir Tumą, tai
žinome, dėlko taip daro, bet
kam Mahanoy'aus "Saulė"
kiša savo mudilus dyklei,
tai nei pats Bočkauskas ne-
žino. Svečiai nebuvėliai ren-
ka aukas lietuvių švietimo
reikalams, o Bočkausko or-
ganas užsiima tamsybės
platinimu tarp lietuvių. Gal
Mahanoy'aus "gazieta" bi-
jos išsviesos, kad taip nepa-
doriškai elgtis su kun. Ol-
šausku ir Tumu.

Tuo tarpu Bostono ir ap-
linkinių lietuvių laukia ger-
biamų atstovų su ištiestomis
rankomis. Bostono visos lie-
tuvių draugijos nutarė pri-
imti svečius su didžiausia iš-
kilme. Neabejojame, jog ir
kitų miestų lietuvių nepasi-
likis užpakalyje bostoniečių.
Raiškus tai ženklas, nes dar
taip neseniai Bostonas ir ap-
linkinės knibždėtos knibždė-
jo cicilikais.

Kitados rašėme neskykį
apie darvinizmą, už ką ga-
vome pasibarti ir net pasi-
juokti nuo "pirmievių". Kiekvienas
supranta, kad
ne mūsų tai kaltė, kad apie
kaikuriuos daiktus žinome
daugiau už kai kokį pirmie-
vį-pelėdą ir savo žiniomis
pasidaliname su savo skai-
tytojais.

Šiuo tarpu rašyti truputį
daugiau apie darvinizmą
duoda mums proga Peter-
burgo universiteto profeso-
rius Ilija de Cyon. Jis nese-
niai išleido knygą vardu:
"Dievas ir Mokslas". Šita-

me veikale jis po ilgų tyri-
nėjimų prieina prie ištiki-
nimo, jog "Stuvertojas vieš-
patauja ir Jo dvasia valdo
viską".

Idomu! Apskritai yra ma-
noma, jog pirm trijų dešim-
čių metų Darwin'o teorija
buvo priimta beveik visų
mokslų vyrų, kaip teisių—
teisingiausia. Bet prof. Cyon
atranda, jog tai netiesa, jog
Darwin'o evoliucijos teorija
visados turėjo didumą prie-
šininkų mokslų vyrų eilėse.
Prieš darvinizmą ėjo tokie
gamtininkai, kaip Virehow,
von Baer, Florens, Milne-
Edwards, Claude Bernard,
Quatrefages ir kiti. Bet jų
priešingumas buvo perbail-
us ir išreikštas neatsako-
mai, tai-gi įtekmės mažai te-
turėjo. Tuo tarpu pusiau
apšviesties minios, kurios
apie grynąjį mokslą nieka-
dos neturi tikro supratimo,
darvinizmą priėmė lyg už
kokį dogmatą, prieš kurį ki-
tokios teorijos turi sutrupė-
ti ir dulkės. Šito apsiereiški-
mo priežastis gulėjo ne ta-
me, kad Darwin'o teorija
butų buvusi teisinga, bet ta-
me, kad jinai bandė numesti
nuo sosto Stuvertoją, ir visų
daiktų Viešpatį. Todėl nie-
kas garsiau nekaltėjo apie
darvinizmą, kaip tie gaivalai,
kurie nenorėjo klausyti
tikėjimo prisakymų ir troš-
ko išsilaužti iš po doros įsta-
tymų, varžančių jų geidulius
ir gyvuliškus palinkimus.

Ligšiol dar Amerikos "gel-
tonoji" spauda nenustoja
teplioti žmogaus protėvį...
beždžionės pavaldai. Neįsta-
bu, nes "geltonosios" spau-
dos tikslas yra ne šviesti
žmones, bet pataikauti jų
žemiems jausmams. Musiš-
kis Avizionis išveda savo pra-
tėvį ir-gi iš beždžionės. Savo
genealogiją išveda taip pat
iš keturkojų visokie cicili-
kai ir kitokie "pirmieviai",
kurį obalsiu yra: "Atsi-
meskime nuo senojo svie-
to!" — vadinasi, atsimeski-
me nuo Dievo, išsižadėkime
amžinojo gyvenimo, (amži-
nasis gyvenimas turi labai
svarbią ir gilią prasmę — to
nereikia užmiršti!), ardyki-
me tai viską, ką sukratinis
žmonių protas ir patyrimas
yra tukstančiais metų sta-
tęs....

Bet grįžkime prie pačios
teorijos. Darvinizmas gal
butų neįsivienijęs taip pla-
čiai, nes jo silpnybės jau
seniai išparodė tokie įtek-
mingi vyrai, kaip Herbert
Spencer ir Weismann, jeigu
nebutų atsiradęs Vokietijo-
je drąsus melagis ir neturin-
tis jokios gėdos Darwin'o
pasekėjas, daugelį metų Ie-
nos universiteto profeso-
rius Ernest Haeckel. Šito
vyro popularizuojantis Dar-
win'o teoriją raštai netik
buvo ir yra skaitomi taip
vadinamos inteligentijos,
bet jais yra penami ligšiol
nesubrendusieji protai dau-
gelio universitetų studentų.
Apie patį Haeckelį ir jo
"mokslingumą" štai ką ra-
šo atsižymėjęs fizikas, prof.
Chwolson:

"Viskas, ką Haeckel
aiškina ir tvirtina iš fi-
zikos srities, yra klai-
dinga ir parodo tokį ne-
žinojimą paprasčiausių
jų klausimų, kad sunku
į tai net įtikėti", —
o buvusias Berlio profeso-
rius F. Paulsen sako ši-
tai:

"Perskaičiau Haeckel'
io "Pasaulio Mislį" ir
paraudo, pamatęs kiek
apšvietimo turi mūsų
žmonės! Kad tokia kny-
ga galėtų atsirasti, ga-

lėtų būti parašyta, at-
spaudinta, perkama,
skaitoma, gerbiama ir
laikoma rimtu veikalu
Kanto, Goethe's ir Scho-
penhauer'o tėvynėje —
tai ištisų liudnas fak-
tas".

Kaip žinoma, d-ras Ar-
nold Brass atidengė, jog
Haeckel'io knygos paveiks-
lai yra sufalsuoti. Tai ne
naujas vaidinys. Dar 1877
m. Wurzburg'o universiteto
profesorius Semper rado to-
kių sufalsavimų net ant 20
puslapių! Metais prieš
Brass'o atidengimą prof.
His nurodė, jog Haeckel šu-
nies, vištos ir kirmio gema-
lų paveikslams turėjo vieną
ir tą pačią klisę, tik po apa-
čia dėjo atskirą parašą.

Ir tas melagis-apgaudinė-
tojas galėjo turėti tokią mil-
žiningą įtekmę, da-gi taip il-
gai pusiau apšviestuosius
žmones ir į neapšviestas,
bet norinčias išsilaužti iš po
religijos įtekmės minios!
Stebėtina!...

O gal ir nestebėtina, nes
tikrai apšviestų ir vispusi-
kai apšviestų žmonių ant že-
mės ištisų yra mažai, labai
mažai.

Ar žmogus ištisų išsiplė-
tojo iš beždžionės? — Prof.
Cyon atako, kad ne. Jis
priveda žodžius Fraas'o —
to mokslininko, kursai savo
ilgą amžių buvo pašventęs
iškasamų iš žemės gyvulių
tyrinėjimui. Fraas'o žodžiai
skamba šitaip:

"Nuomonė, kad žmonės
yra kilę iš bent kokios
rušies protėvių — bez-
džionių, yra be abejo
kvailiausia, kokia išreiš-
kė kada nors rašas žmo-
gaus istoriją vyras. Ją
reikėtų perleisti busi-
moms kartoms Žmoni-
jos Kvailių Memorija-
le. Atrastuose po žeme
gyvųjų palaikuose nėra
jokio prirodymo, jog
šitokia iškreipta (baro-
que) teorija yra teisin-
ga".

Dar aštriau atsiliepia Vir-
chow:

"Neradau nei vienos
beždžionės kaušo, kur-
sai būtų nors truputėlį
panašūs į žmogaus kau-
šą. Tarp žmogaus ir bez-
džionės yra nesutaiki-
namas skirtumas. Jeigu
sulygisime iškasamus iš
žemės žmones su šių
dienų gyvuojančiais
žmonėmis, galėsime
drąsiai tvirtinti, jog
šių dienų žmonės suly-
gintiniai daug žemiau
stovi už senų senovės
randamus žemės žmo-
nes".

Kitaip tariant, žmonija
yra nupuolusi žemyn, o ne
pakilusi iš žemėsinių veislių
— priduria prof. Cyon. Ir
vėl prisimena Bryan'o žo-
džiai, ištarti neperseniai
Chatauqua kursuose, jog jei-
gu eina klausimas apie tai,
kas iš ko yra išėjęs: ar žmo-
gus iš beždžionės, ar bez-
džionė iš žmogaus — tai tei-
singesnis bus atsakymas:
jog kai kurie žmonės puolė
vis žemyn ir žemyn, kol ne-
pavirto beždžionėmis, ir jog
niekas dar nematė ir nepri-
rodė, jog kai-kurios beždžio-
nės vis kilo ir kilo augstyn,
kol iš jų nepasidarė žmo-
nės.

Jeigu koks žmogus nusi-
žemina iki keturkojų veis-
lės, tai vargiai kas jam pri-
pažįs augstesnę garbę, bet
jeigu kas prisipažįsta, jog
yra Augščiausios ir Tobu-
liausios Esysbės rankų dar-
bas — tai toks žmogus pats
rupis kilti augstyn ir to-

bulinties, toks žmogus —
anot Mickevičiaus —

"do nieba siegnie po
laury"...

Taip, tokių žmonių laukia
dangus, tobulybė, o beždžio-
nių ainiams vieta tarp...
šimpanzų, orangutangų, ar
kitai kaip pavadijime be-
dievių antenatus.

Ponas Juozas A. S. rašo
("Tėvynė" No. 36, p. 421),
buk lietuviškas vienuolynas
esąs Mt. Carmely'je, Pa. Re-
gimai ponas Juozas teskaito
vien savojo "abazo" laik-
raščius, nes jeigu interesuo-
tųsi plačiau lietuvių reika-
lais, žinotų, jog vienuolynas
randasi Chicagoje. Reikia
tik stebėtis, dėlko "Tėv."
redaktorius, kursai stotasi
save viską! žinančiu (apsau-
gok, Dieve! jisai žino, kiek
popiežių turi milijonų, ir
kur koks kunigas paliko sa-
vo pinigų), nepataisė mažai
žinančio Juozo A. S. klaidos.

Tas pats ponas Juozas su
priesaga A. S. dabartinių
parapijinių mokyklų nau-
dingumą lietuviams ir lietu-
vytei vadina "kitu klausimu"
(suprask: parapijinės
mokyklos nenaudingos, bet
aš apie jas dabar nešneku,
tik paminu, kad jos gyvuoi-
ja). Kadangi p. Juozas ne-
žino nei kiek tų mokyklų
yra — ar kelios ar keliolika
— tai aišku, jog negali žinoti
nei kas nei kaip jose yra mo-
kinama, nei kokią naudą jos
neša.

Verkti tiesiog reikia, jog
S. L. A. nemoka pasirinkti
tinkamo, teisingo ir sąžini-
go redaktoriaus. Teisingas
ir savo reikalą suprantas re-
daktorius nebutų pono Juo-
zo ignorantiškos parodos vi-
suomenei taip aiškiai.

"Tėvynė" pradėjo talpin-
ti vardus išbrauktųjų iš S.
L. A. — No. 36 išskaityta tik
51 kuopa, o išbrauktųjų
skaičius — pirmu žvilgsniu
išrodo lyg būtų 1700. Kiek
dar pasirodys išbrauktųjų
— pamatysime iš tolesniųjų
organo numerių.

Džiaugties iš puolimo že-
myn tokios didelės organiza-
cijos nėra ko nei net nepri-
dėra. Vis tai tautinė organi-
zacija, kuri kaip kada įsten-
gia net tautos reikalams pa-
tarnauti (pav. pernai pau-
koję tukstantį Lietuvį Mokslo
ir Dailės Namams)!

Bet čia reikia gerai įsitė-
myti, jog prie S. L. A. kuni-
gai daugiau nepriguli, tai-gi
ne jie yra kalti organizaci-
jos puolimui, kaip ne jie yra
kaltai S. L. R. K. A. augimui.
Kas kaltas, geriausiai žino
patįs organizacijos vadovai.

P. Reporteris pradeda sa-
vo pastabas iš II-jo Laik-
raštinių Suvažiavimo
("Vien. Liet.", No. 37) nuo
to, kad užsiuola ant kuni-
gų: Tumo ir Olšausko už ne-
pasirodymą laikraštinių su-
važiavime. Socialistams p.
Rep. už nepasirodymą suva-
žiavime dovanoja, nes —

anot jo — socialistai nenori
prisidėti prie "laikraščių
trasto" tvėrimo; dovanoja
p. Rep. gailėtingiausiu bu-
du ir klerikalams, išteisin-
damas jų nedalyvavimą su-
važiavime baime, kad jie ne-
pavirstų bedieviais (sie!).

"V. L." bendradarbis dova-
noja socialistams ir klerika-
lams, bet nedovanoja kuni-
gams: Tumui ir Olšauskui
Netik nedovanoja bet išaug-
to apskelbia, jog tiems kuni-
gams nėra jokio išsiteisini-
mo, o jeigu teisingai, tai ne-
reikia tikėti, kad jiems tatau-
ti. Šliuaps atvėso. Šliu-
pas, žinoma, nusistebėjo, iš-
girdęs iš kun. Tumo lupų:
"Tavo raštus deginau ir de-
gisiu". Rezultate — p. Rep.
vaidentuvėje, ne kur kitur—
išgaravo svečių dide-
lės ideos, didelė tėvynės
meilė, nubluko auksini-
niai geismai ir norai!"
Žodžiu, pasidarė kone žė-
mės drebėjimas. Kas girdė-
jo: juk Šliuaps tapo panie-
kintas ir sykiu su Šliupu pa-
minti po kojų lietuvių ame-
rikiečių kultūros reikalai!
Girdite: kultura nukentėjo!
Ir vis dėlto, kad svečiai ne-
buvėliai nenuvažiavo atiduo-
ti garbės... Šliupui. Kitaip
ariant, Šliuaps pasijuto už-
gautas, todėl svečiai nebu-
vėliai padarė kone krimina-
lą.

dorai ir priguliničiai pasisek-
sią. Priedams kun. Tumas
padarytos "pasakos" žmo-
gum, vadinasi, nuo kun. T.
galvos reikia nudraskyti vi-
sus nuopelnų vainikus.

Dėlko tiek pipirų duota
svečiams iš Lietuvos ir dėlko
ant jų suversta visa bėda už
laikraštinių suvažiavimo
nenuisėkimą?

Dėlko? Už ką?

Skaitytojau! Peržvelgk
rupingai p. Rep. straips-
nį, o tuojau pamatysi, jog
klausimo branduolys sukasi
apie d-rą Joną Šliupą, kaip o-
aš. "Rengėjai ir Šliupas ti-
kėjosi sukviesti prie šito di-
delio darbo visokių pažvalgų
lietuvių inteligentus...";
"serantoniečiai žinia (su Dr.
Šliupo žinia". (Ten pat).

Ligšiol dar šalia Šliupo
yra minimas kažkokio re-
ngėjai ir serantoniečiai. Bet
kuomet atsieina kalbėti apie
"tikrą tautos reikalų šven-
tę" — tai ant scenos pasiro-
do tikait vienų vienas Šliu-
pas. Tikroji tautos reikalų
šventė — tai suvažiavimas
kruvon: Šliupo, Vanagaičio,
Tumo ir Olšausko. Kviečia
šventėn Šliupas (ne kas ki-
tas), prižada bankietą pas
Rieca ir išdarinėja kitokius
didelius daiktus, tarp kurių,
kaip tuojau matysime, atsi-
randa "tolerantija", "vei-
kėjo dvasia" ir kitokie žavė-
jantys vaidentuvė... žodžiai
tik vienas Šliupas. Paklau-
sykime, ką apie šventę rašo
p. Rep.:

"Tris yra iš Europos
inteligentai ir net laik-
raštinkai. Jau kad
Dievas davė, tai ir dri-
belė! Tikra tautos rei-
kalų šventė... Čia D-
rui Šliupui reikia ati-
duoti Pagarbą (pa-
braukta mūsų. Red.)
už prakliną ir toleran-
tišką mintį — sukviesti
visus, kas yra lietuvius
(isiteimyk, skaitytojau,
jog suvažiavimo sukie-
timas išėjo ne iš visuo-
menės, bet tik iš vieno
Šliupo noro. Red.). Sa-
kome — "tolerantišką",
nes žinome, kad jis
(Šliupas, Red.) yra ne-
labai draugiškuose sau-
tykiuose su siauromis
partijėlėmis, ypač gi
klerikalais (Jeigu Šliu-
pas nenori draugauti
su klerikalais, tai dėlko
pyksta, kad kunigai ne-
nori su juo draugauti?
Red.). Tačiau šiame at-
vejuje jo dvasioje už-
triumfavo tėvynainio
ir žmogaus — veikėjo
dvasia, kur reikalai vi-
sos tautos, net Šliupas
save pergalėjo..."

— suprask, pasiūkė pas
save ne tik cicilikus, bet
dar labiau neapkenčiamus
klerikalus. Tačiau "perga-
lėjimas savęs" apsiereiškė
šitokiomis pasekmėmis:

"socialistai nedalyvau-
sią..."

"klerikalai nedalyvau-
sią..."

"kunigai svečiai iš Lie-
tuvos nedalyvaušią..."

Prie to dar pridėtas daug
reiškiantis priedas:

"Juk užtenka ir tų ži-
nių, kad atimti energi-
ją" (Šliupui? Red.)

Kiek žinome, Šliupui ener-
gija nebuvo atimta, nes jos
jam užteko dar pirmą suva-
žiavimo dieną nešvariau-
siam išsipludimui ant kuni-
gų ir Sakramentų. Bet vis
dėlto nepaklausymas Šliupo
paliepimo pasirodyti laik-
raštinių suvažiavime tano-
padarytas labai svarbiu in-
teresu. Šliupui atimta ener-

gija, Šliuaps atvėso. Šliu-
pas, žinoma, nusistebėjo, iš-
girdęs iš kun. Tumo lupų:
"Tavo raštus deginau ir de-
gisiu". Rezultate — p. Rep.
vaidentuvėje, ne kur kitur—
išgaravo svečių dide-
lės ideos, didelė tėvynės
meilė, nubluko auksini-
niai geismai ir norai!"
Žodžiu, pasidarė kone žė-
mės drebėjimas. Kas girdė-
jo: juk Šliuaps tapo panie-
kintas ir sykiu su Šliupu pa-
minti po kojų lietuvių ame-
rikiečių kultūros reikalai!
Girdite: kultura nukentėjo!
Ir vis dėlto, kad svečiai ne-
buvėliai nenuvažiavo atiduo-
ti garbės... Šliupui. Kitaip
ariant, Šliuaps pasijuto už-
gautas, todėl svečiai nebu-
vėliai padarė kone krimina-
lą.

Rodosi, kiekvienam turi
buti palikta laisvė važiuoti
arba nevažiuoti į bent kokį
susirinkimą. Jei kas neva-
žiavo, už tai nėra ko pykti,
ypač jei nevažiavimo yra
aiški ir suprantama priežas-
tis. Dėlko socialistai suva-
žiavime nedalyvavo? —
Greičiausiai dėlto, kad no-
rėjo užakcentuoti, jog jie
nenori turėti nieko bendro
su buržuais ir klerikalais
Perniai "Draugas" siuntė
savo atstovą į laikraštinių
suvažiavimą, ir tas atstovas
butų pasilikęs posėdžiuose
iki pabaigai, jeigu neatidė-
dami reikalai nebutų pašau-
tik jo namole. Siuntė gi ji
dėlto, kad matė, jog suva-
žiavimo tikslas buvo tikras
troškimas pagerinti Ameri-
kos lietuvių laikraštiją.

Šimet gi matė ką kita.
"Draugui" išrodė iš pat
pradžios, jog antrasis laik-
raštinių suvažiavimas
yra šaukiamas ne laikraš-
ties pagerinimui, bet Šliupo
vardo pakėlimui. Kitaip sa-
kant, suvažiavimo tikslas
buvo ne visuomenės gerovė,
bet asmeniškų vieno žmo-
gaus nauda. Mūsų nuomonė,
Šliupas yra pagyrų puodas,
neapykantos, puikybės, sa-
vemybės ir ignorantiškos mai-
šas — daugiau niekas. Kam
dar puodą kelti į viršų, kam
ir be to išpustą maišą pusti
daugiau?... Dėlto po ilges-
nių apmąstymų suvažiavime
ir nedalyvavome.

Dėlko svečiai iš Lietuvos
nedalyvavo — tai jų daly-
kas. Gal dėl tos priežasties,
gal dėl ko kito. Vis dėlto
Šliupui ir jo garbintojams
už tat rustauti nėra ko, nes
iš to jokios pragaištės jiems
nepasidarė ir — anaipitol!
— nei mažiausios pragaiš-
ties nepasidarė Amerikos
lietuvių laikraštijai ir kul-
turai. Užpykimas Šliupo
ir jo garbintojų ant kun. Olš.
ir Tumo už neatsilankymą
susivažiavime parodo tiktai,
kad susivažiavimas turėjo
veno tik žmogaus asmenišką
tikslą. Gi tokio užpykimo
niekas nesibijo, kad ir puo-
das truktų ir maišas plyštų.

Serantono incidentas nei
svarbus nei net nevertas mi-
nėti. Vat: Šliuaps susimanė,
kad jam atiduotų garbę tris
svečiai iš tolimos Lietuvos.
Vienas jų (Vanagaitis)
nusilenkė prieš Šliupą, kiti
du (kun. T. ir kun. O.) to ne-
padarė. Už tat Šliuaps pyk-
sta.

Šliuaps pyksta!...

Didelis daiktas! Gi tegul
sau pyksta!

"Žvaigždė" (No. 37) skel-
bia, jog kun. Tumas ir Ol-
šauskas iki rugsėjo 12 d. yra
surinkę "Saulės" namams
dešimtį tukstančių tris šim-
tus suviršum dolerių. Prie-
tos sumos reikia dar pridėti

383 dol., surinktus Baltimo-
rėje. Daugiausiai sumesta
šv. Kazimiero parapijiečių
Philadelphijoje, nes 1077
dol. Reikia tikėtis, jog Nau-
jorko ir Naujosios Anglijos
lietuvių pasirodys duosnių—
duosniausiais, kad šitą sumą
padarys (turėkite viltį!)
penkis sykius didesne.

"Lietuva" įvedė skyrių
varu "Mali-Malienė", kurį
užpildo Ožysmikitonas. Tai
gyva Bočkausko "Baltruvi-
nė"/tik surašoma truputį
sumaniau. Pasirodo, kad pa-
mėgdžiojimo dvasia yra gi-
liai įsikėrėjusi; žmonių tarpe
šitame "komercijos" am-
žiuje.

Nekaltas juokas arba kad
ir satira — labai gražūs
daiktai, bet vulgariskumas
gadina tik skoni. Vulgaris-
kumų "Mali-Malienėje" už-
tektinai.

Faktai ir Principai.

(Paimta iš "Draugijos").

Tąsa.

1) Tauta ir valstija — tai
suvis du atskiru dalyku.
Tauta Dievo tvarynys, vals-
tija — žmonių. Tarp tautos
ir valstijos yra maž-daug
toks santikis, kaip tarp
žmogaus ir namų, kuriuose
jis gyvena. Žmogus gali tu-
rėti savo namus, gali būti
pusėtinu jų savininku ir
galop, savų namų netekęs,
gyventi svetimame bute.
Taip pat ir atskira tauta:
gali ji turėti savąją valsti-
ją, perpus savąją ir visai jos
neturėti. Lietuvių tauta pe-
rėjo per visas tris fazes: ji
išpradžios turėjo pilną auto-
nomišką valstijos savysto-
vybę — kaip Didžioji Lie-
tuvos Kunigaikštystė, pas-
kui buvo susijungus su Len-
kija, dabar gi, nustojus poli-
tiškos savystovybės, gyvuoi-
ja didžiam Rusijos valsti-
jos rume, šalip rusų, lenkų
ir kitų 124 tautų.

2) Dabartiniu to valsti-
jos rumo savininku yra rusų
tauta, o viršiausiu to rumo
užveizda yra Rusijos Caras.
Visos 125 tautos, gyvenan-
čios šalip rusų tame rume,
turi pildyti pastatytas to
augščiausiojo užveizdo kiek-
vienai tautai sąlygas ir mo-
kėti jam kasmet už užimamą
butą tam tikrą mokesį-doni.

3) Kaip užimanti tame
Rusijos rume atskirą butą
lietuvių tauta turi irgi tam
tikras priedermes link vir-
šiausiojo to rumo valdovo,
kurs draug yra ir lietuvių
tautos apgyventojų buto šei-
mininku. Į jį tat ir privalo
lietuvių kriepties — kuom-
net randa, jog jų butui rei-
kalingas tulas remontas,
pav. jei reikia didesnis lan-
gas jame iškirsti, kad švie-
sos daugiau įeity, arba lu-
bos pakelti, kad jis taptų
augštesnis ir liuosiau jame
galima būtų kvėpuoti ir t. t.

4) Griauti patiems tą sa-
vo butą arba kvieisti kitus
kad jį griautų, būtų labai
negudrus pasielgimas, dėlto
kad to rumo savininkas, ru-
sų tauta, kaip daug tvirtės-
nė už mus, galėtų skaudžiai
mus už tai apkuksyti. Taip-
pat neką pelnytumėm, jei
remonto reikaluose bandy-
tumėm tarties tiesioginiai
su mūsų buto savininku —
rusų tauta, aplenkę viršiau-
sį jos pastatytąjį užveizdą.
Iš tokių tiesioginių tarybų
šioje gadynėje nieko gero
neišeity, juo labiau kad ir
pati rusų tauta turi šiandie-
na tiek savų reikalų, kad
jai apie remontą bute tokio

menko "lokatoriaus" kaip lietuvų tauta nei pamislyti nér kada. Kiekvienas darbas — tur savo laiką. Nelaiku pradéjes, nieko nepesé. Jei ateis kita gadyne, bus ir kitos tarybos.

5) Musų kaimynai lenkai — yra tokie pat Rusijos rume "lokatoriai" kaip ir mes. Skirtumas tik tame, kad jų butas bent kiek didesnis ir augštesnis už mūsų. Jokie tat politiški santikiai su lenkų tauta šiandiena mus neriša. Jie gyvena savaime bute, mes savaime. Mes neturim teisės šeiminkauti pas juos, jie — pas mus. Kaip lokatorių ne mums priderančiame rume, jų ir musų teisės yra lygios. Ir lenkai ir lietuviai — mes ésam kaimynai — daugiau nieko. Kaip kaimynai — mes beabéjo kits kitam artimi, nes perdalinti tik siena. Bet griauti tą sieną ir iš dvejų atskirų butų daryti vieną bendrąjį, mes neturim teisės, o kas svarbiau — nematom tame net jokios sau naudos. Bendrame bute būtų daugiau barnių ir peštynių, o kadangi garbus musų kaimynai stipresni, tai nupeštais visados pasiliktumė mes, o ne jie. Klausimas ir išrišimas rodos gan aiškus.

6) Daug painesnis dalykas su musų įniamiais, Lietuvos lenkais. Jie gyvena viename bute su mumis, bet šnairuoja į mus ir nenori su mumis musiška kalbėti. Mat jiems meilesnė gyvenanti kitam bute už sienos lenkų tauta, negu mes. Išmesti iš savo buto mes jų negalim, nes jie visgi savo kraują ir budų — yra musiška o perkaltėti jų neįstengiam. Kasgi daryti?

7) Su tokiais įniamiais, ypač iš ponų ir bajorų, reikia apsieiti kaip su ligoniais. Jų lenkystė — tai sunki pavojinga proto liga, artima manijai. Vienus iš jų į laiko stipriau suėmus, kitus silpniau. Vieni tat gali pagyti, kiti ne. Bet kadangi ir vieni ir kiti yra nesveiki, tat ir elgties privalom su jais kaip su paliečiamais — kantriai, ramiai, atsargiai, su krikščioniška meile, ypač su pradėjusiais iš tos ligos kelties ir laimingai perleidusiais jos krizi. Čiausiųjų toje ligoj vaistai — natūrališki: Lietuvos oras, Lietuvos dailė, Lietuvos kultura, Lietuvos judėjimas ir t.t. Išmintingai pritaikinti tie vaistai gydo gana pasekmingai kiek vieną, kurio akis dar bent kiek mato pradedančius jau žaliuoti Lietuvos laukus, o nevisiškaai sukietėjusi širdis atjaucia vargingą lietuvių padėjimą... Bet, deja, kol kas tokių dar labai nedaug. Kur-kas didesnis nuošimtis visai neišgydomų, nes jie jokių lietuviškos kultūros vaisų neprisiima. Su tais reikia apsieiti dar atsargiau: kantriai klausyti, nors ir didžiausius kalbėtų niekus; kaip maniakams, jiems tai dovanotina; prieštaravimas būtų éia visai nenaudingas, nes suerzinti — jie stengtus mums blédies pridirbti. Tai gi ginčyties su jais neverta. Reikia daryti savo, nieko jiems nesakant ir laukti, kol Dievas juos pašauks savon karalystén, o dèkinga Lenkija uždés ant jų grabo garbés vainiką, giedodama už jų dušias paskutinį requiescant in pace...

8) Tokie lenkystés maniakai nebutų visai pavojingi, jei tarp musų tamiesnių brolių nebutų palinkimo į tą lenkystés maniją. Deja, ta manija pas mus yra ir panėsi į

limpančiąją ligą. Nes nuo dvarininkų endekų užsikrečia ja tarnai ir tarnaitės, nuo miesto lenkomanų — įgauna ją daugumą kiemsargių, pabrių darbininkų ir kitokių miestiečių proletarijų. Tai manijai plėtoties iš dalies padeda pati Bažnyčios hierarchija, kuri pasiremama senomis tradicijomis nenori naikinti senų papročių ir dažnai bereikalo palaiko nepriderančias lenkų kalbai privilegijas, nustumdama lietuvių kalbą užpakalin, antrojon vieton. Lietuvių inteligentų prieder mē suprasti tą nenormaliskumą, stengties apsaugoti savo tamsesnius brolius nuo sulenkėjimo ir ramiu būdu legaliskai, sugrąžinti lietuvių kalbai prigulinišias teises bažnyčioje, ypač Vilniaus vyskupijoje.

9) Tamsesniems broliams nuo lenkystés apsaugoti ne užtenka draudimo lankyti lenkiškas mokyklas, prieiglaudas, skaityti lenkiškas kningas ir laikraščius, vartoti lenkišką kalbą kasdieniame gyvenime, bet reikia steigti savas mokyklas ir prieiglaudas, leisti ir platinti savas kningas ir laikraščius, viešai visur patiems vartoti savąją kalbą — susirinkimuose, teatruose, vagonė, tramvajuje, gatvėje ir t.t. Tiktai keldami savąją kultūrą mes galésim tikėties beatremsia lenkiškos kultūros įtekme. Be to — visi musų rugojimai pasiliks bergždii. Ne svetimos kultūros ir kalbos neapkentimas gali mus tautiškaai pakelti ir stiprinti, bet savos kultūros ir kalbos mylėjimas ir plėtojimas.

10) Bažnyčia tai musų kulturai gali daug padėti, ir daug užkenti. Daug padés, jei visose etnografiškos Lietuvos bažnyčiose bus įvesti lietuviški pamokslai, pamaldos ir giedojimai. Tas reikalavimas yra pilnai teisingas ir lietuvių tauta atsiskaktyti nuo jo negali. Etnografiškos Lietuvos bažnyčiose pirma vieta privalo priderėti ne lenkų, bet lietuvių kalbai, taip kaip Francijos bažnyčiose pirmą vietą užima francuziškoji kalba, Vokietijosvokiškoji ir t.t. Pirmenybė ir privilegijos, kurias dabar turi lenkų kalba musų bažnyčiose, turi pasiliauti, kaip atgyvenusios savo amžį ir užleisti vietą lietuviškai kalbai. Bet ta svarbi permaina turi įvykti legaliskai evoliucijos keliu, o ne per riaušes ir muštynes.

11) Todėl ten kur yra lenkiški pamokslai, gali jie sau ir toliau ik laikui pasilikti, ypač, jei yra nemaž sulenkėjusių lietuvių, kurie jų klausos. Umas tų pamokslų išmetimas būtų neįsimtingas ir nesutinkas su Bažnyčios dvasia. Bet iš kitos pusės dar neįsimtingesnis būtų umas įvedliojimas lenkiškų pamaldų ir pamokslų grynai lietuviškosie parapijos. Nes kaip prityrimas parodo — tokiuose atsitikimuose reikalaujantieji lenkiškų pamaldų paprastai vaidina rolę tikrų išnaudotojų, o vietiniai lietuviai — vargšų išnaudojamųjų. Į dvasiškus žmonių reikalus éia nei kiek neatsižiriama, bet viskas daroma vien vardan fanaberijos bei panpolonistiško idéalo. Yra tatau ne bažnytinis darbas, bet stačiai politiškas manevras lenkų etnografiškoms riboms praplatinti.

Toliaus bus.

SAULININKŲ APYSKAITA.

(Toliau eina. Žiur. "Draugo" No. 40).

14. Scranton, Pa.: Klebonas Jonas Kuras 125 dol., J. Stepanauskas 10, M. Čepaitis 10. K. Meškauskas 6. Po 5 dol.: S. Mieliavas, S. Pipiras, J. Balsienė, M. Terednia, K. Pipiras. Z. Šerplienė 4. P. Stunguris 3. A. Pušė 2, J. Vilkas 2.

Išviso surinkta \$296.57.

15. Wilkes-Barre, Pa.: Klebonas Vincas Vizgirda 100, D. Stegmeyer 25, Ursulė Augulienė 15. "Draugas" (neimė už apskelbimų spaudinimą) 12. Advokatas Lopeta 10, V. Saudargis 5, J. Šukys 5, kun. Struckus 5, J. Matulėnas 2, A. Šiškauskas 2. Išviso surinkta \$253.60.

16. Wanamie, Pa.: Klebonas Juozas Inčiura 100, E. C. Barret 5, V. Sherde 5, V. Skrandzius 2, V. Rokita 2, V. Kamarauskas 2, Dr. P. A. Meek 2. Išviso \$158.46.

17. Plymouth, Pa.: Klebonas Aleksandras Šaulinskis 100, "Aušras" Dainininkų draugija 5, J. Kemešis 5. Išviso surinkta \$175.67.

18. Kingston, Pa.: Klebonas Vincas Kudirka 100, Pr. Burba 56. Po 5 dol.: S. Paukštis, R. Žarnauskas, M. Abraitis ir J. Karmilavičius. Po 2 dol.: A. Juška, P. Rekus ir V. Lukaševičius. Išviso surinkta \$296.00.

19. Mahanoy City, Pa.: Klebonas Simanas Pautiečius 107.00, Tautiškas Komitetas 150.00. "Saulė" 20. A. Paulauskas 15, S. Norkevičius 10, A. Mykolaičiūtė 10, V. Lapinskis 6. Po 5 dol.: A. Danisevičius, P. Novickas, P. Sklėra, A. Budrevičius, J. Zableckas, D. S. Guinan, J. Meyer, P. Karšauskas, K. Lapinskas, P. Jan., P. Stepanauskas, S. Jankus, C. D. Kaier, Dr. Riley, V. Račius 4, A. Benavičius 4, A. Jančius 3. Po 2 dol.: L. Tarsa, M. Gavula, J. Morkaitis, J. Drugnis, D. Cleary, S. Kubilius, J. Bekerevičienė, W. Wahuginis, J. Molušis, P. Šeškevičius, A. Sudeika, J. Vitkauskas, J. Moliejunas, M. Augstikalnis, U. Klingienė, A. Kazokas. Išviso surinkta \$501.16.

20. Gilberton, Pa.: Klebonas Taškus 25, J. Bieliunas 10. Po 5 dol.: Jokubelskis, M. Bieliunas, J. Muraška, J. Cerekevičius, M. Cerekevičius, J. Rasimas. Po 3 dol.: M. Vilkaitis ir J. Verlička. Po 2 dol.: S. Plocinienė, M. Ambrozevičius, Ryans, J. Dubauskas, J. Giškonis, J. Bradūnas ir V. Rakauskas. Išviso surinkta \$111.25.

21. Mount Carmel, Pa.: Klebonas Jakštys 26.26, J. Mieliuskas 2. Išviso surinkta \$73.44.

22. Minersville, Pa.: Klebonas Jonas Dumčius 100, J. Mikutavičius 5, V. Lukoševičius 5, A. Zdancevičius 5. Išviso surinkta \$173.50.

23. New Philadelphia, Pa.: Klebonas Vincas Dargis 100, J. Bendoraitis 10, A. Nognis 5, M. Supranavičius 5, A. Augstikalnis 2, A. Rodevičiūtė 2, P. F. Brennan 2, Ged. G. Schoft 2, J. Baliulis 2, kun. J. Kasakaitis iš Freedom, Pa. 25 d., kun. M. Durickas iš Coal Dale, Pa. 50 dol. Išviso surinkta \$279.70.

24. Philadelphia, Pa. Šv. Jurgio parapija: Klebonas A. M. Milukas 25, J. Dur. 2, J. Kazakauskas 5, K. Kazakauskas 2, Senulis 2, J. Povelonis 2, Pet. Kazakauskaitė 2, O. Kontrapaičiukė 5, K. Čerika 2, J. Adomaitis 5. (Kaikurių pavardžių negalima paskaityti. Tad atsiprašome, jei ne visos žymesnės aukos éia įvardytos). Išviso surinkta \$223.74.

25. Philadelphia, Pa. Šv. Kazimiero parapija: Klebonas Juozapas Kaulakis 518 dol., T. Malinauskas 6. Po 5 dol.: J. Rutkauskas, O. Bartoševičiūtė, J. Bagočius, M. Jasiunas, Pr. Zalma, Al. Klemas. Po 3 dol.: A. Norvaišaitė, V. Kavaliauskas, A. Paniškis. Po 2 dol.: J. Hodel 2, J. Biliuaskas, P. aBlėaitė, J. Malvicas, J. Rumčikas, A. Širdelis, J. Pločius, J. Veleikiūtė, F. Ročis, J. Pilypavičius, Ig. Merkelis, T. Karklevičiūtė, A. Kalvaitė, M. Kulikauskas, T. Brazas, M. Sabinas, P. Statkus, M. Stonis, J. Kazlauskas, M. Lipkevičius. Išviso surinkta \$1068.76.

Per visą-gi laiką jau surinkta \$10,126.64.

Visiems maloningiems aukotojams širdinga ačiū taria "Saulės" draugijos vardan jos delegatai:

Kun. K. Olšauskis,
Kun. J. Tumas.

PRIE TEISYBĖS ATŽVILGIO.

Kunigas Tatarė savo pamoksluose, paveikslų knygutėje, tarp daugelio patalpino ir šią patarlę: — Jei ką sumanei daryt visuomenės labui gero, pirm apsišarvok kantrybės šarvais, kad išstėtum iki galui. — Šalia tos patarlės, kila klausimas: "Ką darysi, kada neteksi kantrybės?... Žinoma, reikia šiaip bėtaip nusiraminti.

Ramu yra tokius papeikimus išgirsti, ir trokštų visa širdžia, kad kiekvienas, jau manantis priešintis alkoizmui, kad taikiai su tuom sutiktų. Taip, kunigas Saurusaitis, (kuris pirmas buvo šios draugijos plėtojėjas (organizatorius), taip-pat juom ir dabar yra) ir visa Waterburio Blaivininkų kuopa, ir ačiū Augščiausiam jam, dauguma atjauniančių balsų prakilnios musų dvasiškių ir žemesnės luomos, éia Amerikoje sutinka su tuom, tai yra: Kantrybe dalyties, ir laukti, ką gerbiamoji Lietuvių Blaivininkų Sąjunga Amerikoje toliaus nuveiks? Ar ir toliaus šauks seimus vien tik tai kitų išniekinimui, vietoje ką gero nutarus.

Kas-gi šimet trečiamjame B. L. S. A. seime upatingo pagerinta... patobulinta. Apart apšmeižimų, išreiškimų žiaurių atjautų tiems, kurie daugiausiai ant loss dirvos dirba, nesigailėdami aukoti nieko, nei sveikatos, nei turto.

Broliai, žengkite pirmyn, tik neprazengkite, o prazengę ir vėl nekaltingkite kitų. Nei truputį jums nepavydim. Bet atminkite, kad istorijoj žinos, kad mes pilnąją blaivybę mylim! Jeigu ir jūs tapsite pilnais blaivininkais, su mielu noru prie jusų glausimės ir paduosim viens kitam ranką, ir visą energiją išvien dirbsim laisvų musų brangios tėvynės Letuvos, ir musų brolius, skęstančius alkoholio pragaro gelmėje, trauksim į laimės, doros ir šviesos kelią. Tik pirma sušukim visi, o visi: "Lai gyvuoja Pilnoji Blaivybė!"

Juozas Kovas.

Redakcijai prisiusti laiskai.

Gerbiamas Redaktoriau! — Jusų garbingo laikraščio No. 40 š. m., teko mums patėmyti korespondenciją iš Lawrence, Mass., rašyta tulo "Draugo" korespondento" apie nuotikius Blaivininkų seimo.

Labai butumėme dèkingi korespondentui už aprašymą, jeigut korespondentas būtų daugiau prisilaikęs teisybės ir liogikos. Bet nelaimė! Korespondentas prasilenkė su teisybe ir savo korespondencijoj bereikalingai bando pašiepti nekurias ypatus ir galop neišdrista net pasirašyti po savąją korespondenciją. Toks pasielgimas rodo, kad korespondentas bando išlieti savo tulžę ant sau nepatinkamųjų (? Tulžies liejimo tenai nematyti. Red.).

Broiau, jeigut tau kun. Milukas, arba kas nors kitas kuom prasikalto, tai reikėjo pasakyti į akis, arba geriaus tiesiog kirsti į veidą, bet ne bandyti pašiepti laikraštijoje, nes kun. Milukas to ne užsitarnavo. Kirčio ženklas nuo veido gali išnykti, bet juodosios raidės ant baltosios popieros pasiliks amžinai.

Toliaus Tamista užmeti didelį netaktiskumą vakaro vedėjui. Taip broiau! Jis (v. vedėjas) elgėsi pagal sustatytą programą. Gal sakys: "Juk patys vedėjas sustatė ir programą". Taip. Bet Tamista turi gerai žinoti, kad buvusis vakaro vedėjas, nėra Lawrence'o blaivininkų viešpačiu, bet tik jų draugu, o jeigut jie jį stato į pirmasias savo eiles tai tik dëlto, kad jis atlieka jam pavestus darbus atsakomai ir sąžiningai. Taipgi ir statymu programoj jis nesielgė sauvaliskai, bet pildė didžiulios norus, nors nekuri dalykai buvo prieš jo norą. Patarlė sako: "Genys margas, svietas dar margsnis". Tamistai vakaras išrodė netaktiskų, bet nekuriems išrodė labai atsakančių.

Tamistai nepatiko, kad p. Vanagaičiui prisiėjo kalbėti beveik ant pabaigos; tas taip gi nepatiko ir mums. Bet Tamista tą gerai žinai, kad viršminėtas vakaras buvo parengtas Blaivininkų seimo užbaigimui, bet ne p. Vanagaičio atsilankymo dëlėi. Todėl, juk ir pati logika reikalauja, kad blaivininkų kvietis kalbėtojai būtų ant programos ir pirmasias. Kalbėtojai dël viršminėto vakaro, buvo seniai pakviesti, taigi ir programa buvo iš anksto atkalbėta.

Apie p. Vanagaičio atsilankymą mes beveik nieko nežinojom. Bet vienok, kada atsilankė p. Vanagaitis, taip gi ir jį priėmė širdingai kaip ir kitus. Pirmiaus kviestus kalbėtojus paprasėm atsakyti ir tą laiką sunaudojom p. Vanagaičio kalbai. Tamistai išrodė p. Vanagaičio kalba vakaro židiniu, bet nekuriems atžagariai. Beveik visi žino, kad padėjimas, kaip "Mažosios Lietuvos" taip ir "Didžiosios Lietuvos" beveik vienosdas. Mažosioj Lietuvoj bando lietuvius germanizuoti, o Didžioj Lietuvoj lenkinti ir maskolinti.

Mes nieko neturim prieš p. Vanagaičio ypata. Mes p. Vanagaitį milim ir gerbiame, kaip ir kiekvieną dorą darbininką ant Tautos dirvonų ir visados ésam prisirengę jo

Motina mokina vaikelius.

puikius darbus sulyg savo išgalės paremti.

Varde Blaivininkų seimo rengėjų

Fr. K. Juškevičius.

Haverhill, Mass.
Rugs. 3 d. 1911 m.

"Draugo" No. 39 ir aš esu įpainiotas visai neturėdamas ant savės jokio pralošimo už kokius tai ginčus su A. Kiau ličiu už Jezaus brolius ir dar šiais metais bandė viseris. Iš kur ta žinia J. Truskos imta, sunku man žinoti. Tokių ginčų visai nebuvo, ir aš jokių laižybų neturėjau, todėl ir neesu pralošęs. Kur gi éia yra Truskos teisybė ir kodėl taip driso meluoti? Sako, kad buvo du vyrų pes-žydų rabiną, klausar ant turė-jo Jezus brolius ir seseris. Aš to visai nežinau, ar jie buvo ar ne. Man tas visai nemos svarbu, ko jie ten buvo. Aš tik tiek žinau, kad M. Kozakevičia ir S. Zingelevičia yra alaus vežiotojai, tai jie éina per visas lietuvių stubas. Jie galėjo užėiti ir pas rabiną su reikalais. Bet jie nebuvo musų išrinkti ir jų niekas nerinko, nes aš nieko bendro neturiu su tais dvien vyrais.

T. Kašėta.

Redakcijos Atsakymai.

Pr. Žuravlis, Haverhill, Mass. Apie ginčus už Jezaus brolius ir seseris ir jų išrišimą pas žydų rabiną rašo pats p. Kašėta. Jis tvirtina, jog tokių ginčų niekad nėra vedęs su nieku, su nieku nedėjes laižybų ir nieko nesuntęs pas rabiną. Tamstos raštelis nieko naujo nepasako, negut tiek, kad tokie ginčai kila tik tai tarp įkaušusių vyrų. Mes nuo savės priduriame, jog panašius ginčus tegalime girdėti vien smuklėse girtų draugijoje.

Tyriui, Waterbury, Conn. Apie tą patį dalyką, tik biskį plačiau, parašė kitas korespondentas. Netilps.

P. Lapeliui ir kitiems, Orchard Lake, Mich. Į šitą numerį pasivėlinu. Bus sekančiam num. Širdingai ačiū!

Pakeleiviui ir V. Perkunui, Worcester, Mass. Gauta, bet taip-gi pasivėlinu — bus sekančiam num. Širdingai ačiū!

KLAIDOS ATITAISYMAS.

No. 40, "Drauge" š. m. man rašant apie atsibuvusį Blaivininkų seimą, išiskverbė klaida, kurią dabar atitaisau.

Tenai skamba sekančiai: Iš paaiškinimo centrališkios valdybos pasirodė, kad ex-raštininkas J. Kovas sunaikino protokolų knygą ir dar šiais metais bandė viseris. Iš kur ta žinia J. Truskos imta, sunku man žinoti. Tokių ginčų visai nebuvo, ir aš jokių laižybų neturėjau, todėl ir neesu pralošęs. Kur gi éia yra Truskos teisybė ir kodėl taip driso meluoti? Sako, kad buvo du vyrų pes-žydų rabiną, klausar ant turė-jo Jezus brolius ir seseris. Aš to visai nežinau, ar jie buvo ar ne. Man tas visai nemos svarbu, ko jie ten buvo. Aš tik tiek žinau, kad M. Kozakevičia ir S. Zingelevičia yra alaus vežiotojai, tai jie éina per visas lietuvių stubas. Jie galėjo užėiti ir pas rabiną su reikalais. Bet jie nebuvo musų išrinkti ir jų niekas nerinko, nes aš nieko bendro neturiu su tais dvien vyrais.

Turi skambėti: Iš paaiškinimo centrališkios valdybos pasirodė, kad ex-raštininkas, J. Kovas, pasilaikė sau II-ro seimo protokolą, ir dar bandė šiais metais kenkti sąjungos gyvenimui. Todėl, visi delegatai išreiškė J. Kovui ir jo kompanijai už tai papėikimą.

F. K. Juškevičius.

ATSISAUKIMAS DR. ŠV. PETRO IR POVILO Į VISUOMENĘ.

Mus apšmeižė prieš visuomenę per "Keleivį" koks tai slappyvardis ir J. Adomavičius padavė, kad mes jokio neturim susirišimo su atvažiuvių svečių kunigu — atstovų "Saulės": kun. J. Tumo ir kun. K. Ališausko. Tas apšmeižimas žemina musų Dr-jos vardą prieš visuomenę. Musų Dr-ja grynai katalikiškai-tautiška ir ji atjaunčia tą patį, ką ir Chicagos ir kitų miestų Dr-jos. Mes nuo šios susirinkimo uždraudėm savo nariams rašinėt į laikraščius apie Dr-ją net po didele bausme. Jei bus kokie rašymai į laikraščius, tai juos turi rašyt protokolų sekretorius su patvirtinimu prezidento ir tai ne į socialis-ty, ale į katalikiškus visuomenės laikraščius. O tie, kurie išdriso vardan Dr-jos rašyti į "Keleivį" pasiliks aštriai nubausti.

Musų dr-ja užprašo gnotodinus svečius kunigėlius J. Tumą ir Kost. Ališauską pribut pas mus ir praneštie apie savo pribuvimo laiką šiuo antrašu: P. Mikalauskas, 248 W. 4th st., So. Boston, Mass.

Vardan visos Dr-jos pasi-rašom išrinkti įgaliotiniai:

Petras Čaplikas, prez.
P. P. Mikalauskas, prot. raš.

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

— Tai ką? — užklauskė Monks.
— Aš pamačiau, kad nelengvai atsiėjo mokytį jį mūsų amato, — atsakė žydas. — Jis nebuvo toks, kaip kiti vaikai tokiose pat aplinkybėse.
— Ne! praeikimas ant jo, ne! — suniurnėjo tasai, — kitaip jau seniai būtų buvęs vagis.
— Aš neturėjau ant jo įtekmės padaryti jį blogesniu, — kalbėjo žydas toliau, stropiai tēmydamasis į savo sėbro veidą. — Jo rankos tam netiko. Aš nieku negalėjau jo įbauginti, ką mės visados turime daryti išpradžių, kitaip dirbsime ant tuščio. Ką aš galėjau padaryti? Siųst jį darban su Sukčium ir Charley'u? Mums to pakako iš pirmo sykiu, mano brangus. Man atsiėjo drebėti už mus visus.
— Tai nebuvo mano darbas, — atsiliepė Monks.
— Ne, ne, mano mielas! — užtikrino žydas. — Aš su tavim už tai nesiginčiju; nes jei tas būtų neatsitikęs, tai tu niekados gal nebūtum metęs savo akių ant vaiko ir nebūtum atradęs, kad tai tas pats, kurio jieškau. Taigi aš jį parsivedžiau atgal su merginos pagelba; ir štai ji pradeda už jį užtarti.

— Nudėk tą mergą! — tarė nekantriai Monks.
— Mės negalime to padaryti tuojau, mano mielas, — atsakė žydas nusišypsojęs, — ir prie to toks darbas ne mus srytyje; kitaip, šiose dienose aš beveik norėčiau, kad kas tą padarytų. Aš žinau gerai, Monks, ką vertos tos merginos. Kaip tik vaikas pradės užkietėti, tai jį ne daugiau apie jį paisy, kaip apie kokį pagali. Tu nori jį padaryt vagim. Jei jis gyvas, aš nuo šio laiko galiu jį tokiu padaryt, bet jei — jei — tarė žydas prisilinkęs arčiau, — tas vargiai gali būti, įsitėmęs — bet jei viskas virst kuoblogiausia, — ir jisai yra negyvas —
— Tai ne mano kaltė, jei jis negyvas! — pertraukė ansai, kruptelėjęs iš baimės ir pagriebęs žydo ranką su drebančiais pirštais. — Atsimink tą, Fagine! Aš neprikisau prie to savo rankos. Viskas, išskyrus jo mirtį, — aš tau pasakiau išsyk. Aš nenoriu pralieti kraujo; tas visados išeina aikštėn ir prie to kankina žmogų. Jei jį užšovė, tai ne aš to priežastis, ar girdi? Kad jį sudegtų, ta pragarinė lindynė! Kas ten?

— Kas! — sušuko žydas apkabinęs bailį su abiem rankom, kada tasai pašoko. — Kur?
— Tenai! — atsakė ansai, žiūrėdamas ant priešingos sienos. — Šešėlis! Mačiau šešėlių moteriškės, su skraiste ir skrybėle, beslenkant pasieniu, kaip dvasia!
Žydas jį paleido ir abu belzdamiesi šoko iš kambario. Žvakė vos neužgeso nuo sukelto vėjo, bet buvo ant savo vietos. Ji apšvietė tik tuščius trepus ir jų išblīkusius veidus. Juodu atydziai klausėsi, bet namuose viešpatavo gili tylą.

— Tau tik taip pasirodė, — tarė žydas, paėmęs žvakę ir pažiūrėjęs ant savo sėbro.

— Prisiekiu, kad aš ją mačiau! — atsakė Monks drebedamas. — Ji buvo pasilinkus, kaip aš pamačiau; kaip tik surikau, tai ji šoko bėgti.

Žydas su paniekinimu pažiūrėjo ant išbalusio veido savo draugo ir užkietėjęs jį eiti paskui, įėjau nori, užlipo augštin: Juodu peržiūrėjo visus kambarius: jie buvo šalti, pliki, tušti. Juodu nulipo į priemenę ir į kelnorę žemyn. Žali pelėšiai augo ant sienų, ir sleikų pėdsakai žvilgėjo prie žiburio šviesos, bet viskas buvo tyku, kaip mirtis.

— Tai kaip tau rodosi? — tarė žydas, sugrįžęs į priemenę. — Apart mudviejų namuose nėra nei gyvos dvasios, išskyrus Toby Crackito ir vaikų, o tie juk nepavojingi. Žiūrėk.

Prirodimui fakto žydas ištraukė iš kišenius du raktu ir paaiškino, kad sugrįžęs jis užrakino jais duris, kad nieks neilistų klausyti. Tas paliudijimas išskleidė poną Monksą abėjojimus. Iškrėtus namus ir nieko neradus, jo tvirtinimai ilgainiui darėsi silpnais. Galutinai jie kelis syk nusiuko ir išpažino, kad ta regykla galėjo būti tik suerzinta jo vaidintuvė. Vienok apie reikalą jau ne-norėjo daugiau kalbėti tą naktį, nes staiga atsiminė, kad buvo jau pusė po pirmos. Ir taip maloni porėlė persiskyrė.

XXVII.

Atlygina nemandagumą pereinotojo skyriaus, kuriame tula ponia buvo palikta be jokių ceremonijų.

Kadangi menkam rašėjui visai nepritinka palikti tokią galingą žmogystą, kaip pedelis, atsisėdęs pas ugnį ir pasiračiusį po pažaste skvermus, tol, kol kas jį iš to ne-išliuosuos; ir kadangi būtų dar negražiau užmiršti apie ponia, ant kurios tas pedelis meiliai ir jautriai žiūrėjo ir kuriai kuždėjo į ausį tokius saldžius žodelius, kad jie galėtų sujunginti širdį kiekvienos moteriškės, kokio nors luomo; — tai rašėjas, kurio plunksna rašo šituos žodžius, — tikėdamasis, kad žino kaip apsieiti ir pagodoti tų asmenų stovį, — su visu mandagumu skubina atiduoti jiems atsakančią garbę, kuri priklauso jų augštam pašaukimui ir atsakančioms dorybėms.

Tam tikslui jis norėtų čia parodyti dangiškas pedelio teises, butent, kad toksai žmogus negali blogai pasielgti. Tas parodimas būtų labai smagus ir naudingas skaitytojui, bet, ant nelaimės, rašėjas delei stoks laiko ir vietos prievrstas yra tą atidėti labiau tinkančiai progai, kuriai atėjus jis parodys, jog tikras pedelis, užsiimęs parapijos reikalais ir prikergtas prie prieglaudos, iš prakilnumo savo urėdo turi visas žmogaus dorybes ir geriausias puses. Ir kad prie lygių dorybių kitokie pedeliai, kaip tai

draugijų, teisių, ir koplyčių užvaizdos, negali turėti jokių net tolymiausių pretensijų.

P. Bumblys jau dusyk suskaitė šaukštukus, pasverė repliukas cukrui, stropiai apžiūrėjo pienpuoduką ir įsitikino apie gražumą ir vertę kiekvieno rakando iki paskutinės keidės, prikūstai arklių plaukais, atkartoję tą peržvalgą kokią porą tuzinų kartų, ir tada tik pradėjo atsiminti, kad būtų jau laikas poniai Corney sugrįžti. Mintis pagimdo mintį. Kadangi dar nebuvo girdėš ponios Corney pareinant, tai ponui Bumbliui atėjo galvon, kad nekalta ir dorai perleistų laiką, jei toliau palaikytų savo žingeidumą, peržiūrėdamas visą įtalpą ponios Corney spintos.

Paklausęs per durų skylukę, ar ponia Corney nepareina, p. Bumblys, pradėdamas nuo apačios, ėmė susipažinti su viskuo, kas buvo sudėta trijuose ilguose stalčiuose, kurie buvo pilni visokių geros rūšies daiktų, atskirtų viens nuo kito senų laikraščių skiltimis ir palaistytų kvėpiančių vandeniu. Peržvalga matomai užganėdino p. Bumbli. Dasivareš galutinai prie pedelio po dešinei (kuriam buvo raktas) ir apčiuopęs tenai mažą užrakintą dėžutę, kuri, pakračius, smagiai suskambėjo, lyg nuo pini gų, p. Bumblys rimtai sugrįžo pas ugnį ir ištare tvirtu, pasiryžusiu balsu: — Aš turiu tą padaryti! — Atlikęs toki svarbų apskelbimą, jisai per dešimtį minučių linksmi lingavo galvą, lyg norėdamas pasakyti, koks jis vienok išdykėlis. Paskui su didžiu pasigėrėjimu ėmė žvalgyties į savo pakinkius.

Jis dar vis buvo užimtas peržvalga savo kojų, kaip štai ponia Corney, greit įbėgus į kambarį, puolė ant kedės vos atgaudama kvapą; ir, su viena ranka užsidengus savo veidą, kitą padėjo ant krutinės ir gaudė lupomis orą.

— P. Corney, — tarė p. Bumblys prišokęs prie ponitės, — Kas tamstai yra? Ar kas atsitiko, ponute? Meldžiu atsakyk man, nes aš stoviu ant — ant — p. Bumblys savo sumišime nesugriebė žodžio — ant geležinių vinių, — tik ištare — ant sudaužytų bonkų.

— Oh! p. Bumbly! — šaukė ponitė, — mane taip baisiai suerzino!

— Suerzino, ponute! — sušuko p. Bumblys, — kas išdrįso tą padaryti? Aš žinau! — tarė p. Bumblys, prisidengęs įgimta didybe, — tai tie nedori elgėtos!

— Baisu net pamislyti! — tarė ponia, kruptelėjęs.

— Tai nemastyk apie tai, ponute! — patarė p. Bumblys.

— Negaliu susilaikyti! — dėjavo ponia.

— Tai paragauk ką, — tarė p. Bumblys maloniai. — Lašėl vyno!

— Niekados ant svieto! — atsakė p. Corney. — Aš negaliu! oh! Ant viršutinės lentynos, po dešinei, kampe — oh!

Ištarus tuos žodžius, geroji ponitė parodė su ranka į spintą ir sudrebėjo nuo vidurinio priepuolio. P. Bumblys šoko prie lentynos ir pagriebęs iš ten kvortinę, žalią bonką, pripylę pilną arbatinį puoduką ir pridėjo prie gaspadinės lupų.

— Jau man geriau, — tarė p. Corney, atsilošus ir išgėrus pusę puodelio. P. Bumblys dėkuodamas dievobaimingai pakėlė savo akis į lubas ir nuleidęs jas ant puoduko, prikišo prie jo savo nosį.

— Tai metų skystimas, — tarė p. Corney silpnu balsu ir vos nusišypsojęs į pedelį. — Paragauk! Ten yra įpilta biskutis — biskutis kitko.

P. Bumblys, lyg abejodamas, paragavo gyduolių, apsilaižė, da sykį paragavo ir padėjo ant stalo tuščią puoduką.

— Tai labai sudrutina, — tarė ponia Corney.

— Tikrai, labai sudrutina, ponute, — atsakė pedelis.

Kalbėdamas jisai prisilinko savo kedę arčiau prie gaspadinės ir jautriai užklauskė, kas galėjo ją taip sujunginti.

— Nieks, — atsakė p. Corney. — Aš toks paikas, jau trus, silpnas sutvėrimas.

— Nesilpnas, — atsakė p. Bumblys, prisilinkęs biskį arčiau. — Ar tamsta esi silpnas sutvėrimas, p. Corney?

— Mės visi silpni sutvėrimai, — tarė ponia Corney, padėjus abėną taisyklę.

— Taip, mės esame, — atsakė pedelis.

Juodu neatsiliepė per porą minučių. Kol tas laikas perėjo, p. Bumblys permainė poziciją, atimdamas savo kairiąją ranką nuo ponios Corney kedės, kur jį buvo pirmiau, ir padėjęs ją ant ponios Corney žiurstaryšio, apie kurį jo ranka išlėto, apsiglėbė. — Visi mės silpni sutvėrimai, tarė p. Bumblys.

Ponia Corney atsidusėjo.

— Nedusauk, ponute, — tarė p. Bumblys.

— Negaliu susilaikyti, — atsakė ponia Corney. Ir vėl atsidusėjo.

— Šitas kambarys labai patogus, ponute, — tarė p. Bumblys apsidairęs. — Dar kitas toks prie šito, ir būtų atliktas dalykas.

— Tai būtų per daug vienam žmogui, — suniurnėjo gaspadinė.

— Bet ne dviem, ponute, — tarė p. Bumblys maloniai, — taip ponia Corney?

Pedeliui tą ištarus, ponia Corney nuleido galvą; ir pedelis nuleido savąją, kad pažiūrėti poniai Corney į akis. — Gaspadinė labai pritinkančiai užsigrįžo ir siekė į kišenį skepetaitės, bet netyčia įdėjo savo ranką į p. Bumblio sauja.

— Valdžia duoda jums anglius, ar ne, p. Corney? — kvotė pedelis, jautriai spausdamas jos ranką.

— Ir žvakes, — pridurė gaspadinė, — atsakydama lengvu spustelėjimu.

— Angliai, žvakės ir namai dovanai, — tarė p. Bumblys. — P. Corney, tamsta esi aniuolas!

Ponia negalėjo atsispirti tam jausmų sprogimui. Ji puolė į p. Bumblio glėbį, ir tasai ponas didei sumišęs, prispaudė savo lūpas prie jos nekalto nosios.

— Tokia parapijos tobulybė! — smarkiai sušuko p. Bumblys. — Ar žinote, kad p. Stout, mano perdėtinis, šį vakarą nublogo?

— Taip, — tarė p. Corney nedrąsiai.

— Gydytojas sakęs, kad jis neišgyvės nei savaitės, — kalbėjo toliau p. Bumblys. Jisai yra šios ištaigos perdėtinis. Jo mirtis paliks tuščią vietą, kurią kas nors turės užimti. Oh, ponia Corney, kokia ateitis atsidaro! Kokia proga sujungti dvi širdis ir dvi ukes!

Ponia Corney dusavo.

— Tik mažą žodelį? — tarė p. Bumblys, pasilenkęs prie nedrąsios grožybės. — Vieną mažą, mažą, mažą žodelį, mano palaiminta Corney?

— Ta—a—aip! — atsakė gaspadinė.

— Dar vieną, — tęsė pedelis, — surink savo brangius jausmus dar vienam žodžiui; Kada tas bus?

Ponia Corney du sykiu mėgino kalbėti, ir du sykiu neįstengė. Antgalo, gavus kiek drąsos, ji apkabino su rankom p. Bumblio kaklą ir tarė, kad tas gali būti, kada tik jam patinka, nes tai esąs "nepergalėtinas traukutis".

Taip puikiai ir užganėdinančiai dalykams susitvarkius, sutartis tapo sudrutinta dar vienu puoduku metų skystimo; kurs pasirodė ypač reikalingas, atsižvelgiant ant sujungtos gaspadinės dvasios. Beragaujant jiems tą skystimą, gaspadinė papasakojo apie tos senės mirtį.

— Labai gerai, — tarė ponas, siurbdamas metų skystimą. — Eidamas namon sustosiu pas Sowerberry ir atsiusių jį rytoj anksti. Ar tai tas tamstą taip nugašdino, mano brangi?

— Nieko ten ypatingo nebuvo, mielas, — tarė gaspadinė išsvengėdama.

— Ten turėjo kas nors būti, meiluže, — kvotė p. Bumblys. — Ar nepasakysi savo Bumbliui?

— Ne dabar, — atsakė žmona, — kada nors, šiose dienose. Paskui, kaip apsisėvėsi, brangus.

— Kaip apsisėvėsi! — suriko p. Bumblys. — Tikiuosi, kad tai nebuvo jokia begėdystė iš pusės vyriškų elgėtų nes—

— Ne, ne, mielas, — pertraukė gaspadinė greitai.

— Jei tik tas atsitiktų, — kalbėjo p. Bumblys, — jei tik katras jų drįstų pakelti savo akis ant šito saldaus veidelio—

— Jie nedrįstų to padaryti, — atsakė ponitė.

— Verčiau, kad nedrįstų! — tarė p. Bumblys, sugniaužęs kumščią. — Tegul aš tik pamatau kad koks vyras, parapijinis, ar ne parapijinis tą padarytų, tai aš jam taip parodyčiau, kad nedrįstų antra kartą to padaryti!

Jei tie žodžiai nebutų papuošti jokių smarkiu krutėjimu, tai tas neišrodytų per daug padirginančių tos ponios grožybės; bet kadangi p. Bumblys sujungė savo grumojimą su smarkiu, karžygišku mosykavimu, tai gaspadinė buvo labai sujunginta tais pasišventimo ženklais ir pagirdama išsitarė, kad jis esąs tikras balandis.

Galutinai balandis pasistatė trinių apikaklę ir užsidėjo kampuotą kepurę. Atsisveikindamas jis meiliai apkabino busiančią savo prisėgą ir vėl drąsiai yrėsi prieš smarkų nakties vėją. Pakeliui tik ant valandžiukės užėjo pas vyriško skyriaus elgėtas, idant juos trumpai išplusti su tuom tikslu, kad pažiūrėti, ar pastojęs jų perdėtinis, galės pildyti savo pareigas su atsakančiu aštrumu. Matydamas, kad jis tam tinka, p. Bumblys išėjo iš prieglaudos su lengva širdžia, smagiai sau perstatydamas netolimą savo pakilimą. Tas užėmė jo mintis visu keliu, kol nedaėjo iki graboriaus dirbtuvei.

Tenai Sowerberriai buvo nuvėję vakarienės. Nojus Klaipolius, neturėdamas patraukimo prie kitokio darbo, apart atlikimo reikalingiausių kuno pareigų — valgyti ir gėrimo, nieko neveikė. Dirbtuvė dar buvo neužrakinta, nors paprasta jos uždarymo valanda jau buvo praėjusi. P. Bumblys kelis syk pabarškino su lazdele į staliuką, bet nesulaukdamas atsakymo, ir matydamas žiburį languose mažo užpakalinio kambariuko, jis pasirijo pažiūrėti, kas ten dedasi. Pamatęs viską per langą, nemažai nusistebėjo.

Stalas buvo užtiestas vakarienei. Ant jo buvo padėta duonos, sviesto, torielkų ir stiklų. Stovėjo taipgi uzbonas portorio ir vyno bonka. Užstalėje p. Nojus Klaipolius suposi ant siubuojančios kedės, perkėlęs koją per vieną jos ramstį. Vienoj' rankoj' jis turėjo atlenktą peilį, kitoj' duonos riekę su sviestu. Čia už jo stovėjo Karolina, lūkstendama iš kubilačio oisterius, kuriuos p. Klaipolius teikėsi ryti su dideliu godumu. Didesnis, kaip paprastai raudonumas ant ponaičio nosies ir tamsus ratelis apie jo dešinę akį parodė, kad jis gerokai buvo įkaušęs. Tuos ženklus patvirtino didelis dėrumas, su kuriuo jis valgė oisterius. Tas godumas prie oisterių buvo išaiškinamas jų ypatybėmis, atšaldančioms vidurių karštį.

— Štai čia dar vienas, toks riebus, Nojau brangus! — tarė Karolina, — suvalgyk jį, tik šitą vieną.

— Koks puikus daigtas oisteriai! — atsiliepė p. Klaipolius, prarijęs da vieną. — Kaip tai gaila, kad daug jų suvalgęs žmogus jautiesi nesmagiai, ar ne, Karolina?

— Tai tikras nožnumas, — atsakė Karolina.

— Tas yra, — sutiko Klaipolius. — Ar tu nemėgsti oisterių?

— Neperdaug, — atsakė Karolina. — Man smagiau žiūrėti, kaip tu juos valgai, mielas Nojau, ne kaip juos valgyti pčiai.

— O je tu mano! — tarė Nojus, — kokia tu navatna! — Dar vieną, — tarė Karolina. — Šitas su tokia minkšta, gardžia barzdžiuke.

— Jau daugiau nevalioju, — atsakė Nojus. — Labai man gaila. Dabar, Karolina, eikš, aš tavę pabučiuosiu.

— Ką! — tarė p. Bumblys, išiveržęs į vidų. — Išstark tą da sykį tamista.

Karolina suriko ir užsidengė veidą su žiurstu. P. Klaipolius, neįstengdamas padaryti nieko daugiau, kaip tik nukelti savo kojas ant grindų, žiūrėjo ant pedelio su pasigėrusio išgaščia.

Toliau bus.

„Draugo“ Agentai.

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

K. Strumskas,
190 High st.,
Brooklyn, N. Y.

Juozas Mališauckas,
Forest City, Pa.

T. Kizievich Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauckas, 52 G. st.,
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1327 Rebecca st., S. S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševiče,
4417 Marshfield ave.,
Chicago, Ill.

M. Urbanavičė, Box 33,
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22,
Swoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevičė,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

P. J. Miller,
Lithuanian Store,
Athol, Mass.

Pr. S. Karzonas,
2422 W. 69th st.,
Chicago, Ill.

St. Petruskevičė,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas,
415 Middle st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbonavičė,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juozas Podžukynas,
1338 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dcm. M. Andrulionis,
65 Davidson st.
Lowell, Mass.

Ant. Tuškėnis Box 116
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauckas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur st.,
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šaban,
Box 239, Lewiston, Me.

Pr. F. Juškevičė,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas,
109 So. 3rd st.,
Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Ežerskis,
5447 S. Wood st.,
Chicago, Ill.

Kazys Matukevičė,
1742 Nay Aug ave.,
Scranton, Pa.

(Seka nuo 3-čio pusl.)

meiviškų" bedieviškų raštų, atsakyti milijonais katalikiškų, gerų raštų. Jie kovoja prieš mus su melagystėmis ir visokiomis nedorybėmis, mūsų geroji spauda privalo kovot teisybės ir tiesos žodžiais! Gal kas nežino, kokia tai geroji spauda? Kokios jos ypatybės? O tai toji kuri išsirinko sau per obalsi "Dievas ir Tėvynė", kurios mokslas remiasi ant Evangelijos pamatų. Jos tikslas kovoti už Dievo įstaigą — Bažnyčią, gint Ją ir jos mokslo amžinas tiesas nuo priešininkų. Ji vadinasi — katalikiškoji (tautiškoji) spauda. Be jos mes butumėm beginkliai; neturėdami jos pagalbą lengvai patektumėm rankos kosna žydų, masonų, sacijalistų, ir tie kaip norėdami mus valdyti; be jos tikėjimas ir švenčiausias paslaptis būtų išjuokti, paniekinti; ir lengvai užslopinti. Per

niek nueis visi darbavimai si kunigijos, pernėk visos katalikų tėvų ir auklėtojų pastangos jei jiems nepasiskubūs su savo pagalba katalikiškoji spauda.

Katalikiškoji spauda tai misijonierius, kuris skubina su linksma teisybės ir meilės naujiena prie raudonų Amerikos ar juodų Afrikos gyventojų, idant palengvinus jų skurdą ir sunkų gyvenimą! Katalikiškoji spauda tai pamokslininkas, kurio karšti ir intekmingi žodžiai tirpiną kiekiausias žmonių savybėms ledus ir inkvepina meilės, brolybės ir lygybės idealus! Katalikiškoji spauda tai apaštalas, kuris su kryžium rankose ir Dievo žodžiu lūpose apibėga tolimiausius ir tamsiausius pasaulio kampelius, skelbdamas visiemis išliuosavimą iš melo vergijos! Net į ten kur niekad nėra pasiekęs kunigo žodis ji gal ir privalo nueiti! Ji, it toji šviesybės ir tiesos karalaitė, nuo ryto aušros ligi saulės nusileidimui privalo lankyti namus ir namelius, rumus ir bakužes, turtingus ir varguolius, mokslininkus ir tamsuolius! Bet veltui stengiusis čion išpardyti gerosios spaudos nuopelnus ir vertę, nes plunksnai vargu kada nors nusišeks tai padaryti! "Kad šv. Povilas būtų gyvenęs mūsų laikais, tai butinai būtų buvęs redaktorius" pasakė garšusis Moguncijos vyskupas Emmanuelis Rittleris, paprastai vadinamas "Darbininkų Tėvas". Popiežius Pijus IX tarė: "Geroji spauda yra didžiausias nuopelnas!"

Kas būtų buvęs su mūsų broliais iškrikusiais po Ameriką, Lenkiją, Rusiją ir visa pasaulį, kad ne lietuviškoji spauda? Keno tai nuopelnas kad toli gyvendami nuo tėvynės ir senai su ja persikyrę, narsiai ginasi nuo ištautėjimo, drąsiai vartoja savo tėvų kalbą ir tikėjimą ir Dievo padedami visuomet

liks geri katalikai ir lietuviai? Tai nuopelnas katalikiškos lietuviškos spaudos! Tad tebūna garbė jai už tai, ir garbė tiems kurie ją skaito! "Kiekvieno kataliko yra priedermė skaityti katalikiškuosius raštus ir sulgy išgalės savo padėti jai pasekmingai platinties, nuo blogosios gi šalinties ir sergėtis nieku neprisdėti prie jos išsiplatinimo!" Taip kalba nuo aukštybės apaštališkojo sosto V. Jėzaus vietininkas popiežius Leonas XIII savo laiške rašytam 15 spalio m. 1889 m.

Tokių būdų turime dvejopas priedermes link spaudos: skaityti ir platinti gerąją, prie blogosios gi išsiplatinimo nieku ne prisidėti, vadinasi, niekad jos nesipirkti, nes tuo patim sušelpi ją ir duodi jai progą platinti po pasauli bedievybės nuodus. Prie to mus ragina šventasis Tėvas, matomoji katalikiškosios Bažnyčios galva! Tad kas išdrįs sakyti: "kas man iš laikraščių ir knygų, juk iš to duonos nevalgysiu!" Bet ar gi žmogus tik duona gyvena? Juk žmogus turi ne tik kuną bet ir dūšią! Jeigu neužmiršti papenėti kuną, kodėl svarbiausią savo dalį užmiršti, t. y. dūšią? Kodėl jai nepaieško peno, kuris paslėptas gerojo spaudoje? Gera spauda suteiks tau peno ir kūnui ir dūšiai!

Mokėti skaityti tai didelė Dievo dovana, suteikta žmonėms geriau pažinti ir pamilti savo Dangiskąjį Tėvą. Kas tąją dovana nesinaudoja panašus yra į tą nedorą Evangelijos tarną kuris gavęs vieną talentą, pakasė jį žemėn.

Visi esame katalikai—lietuvi ir jais pasilikti norime; todėl reikalingas mums apšvietimas, katalikų tikėjimu paremtas, apšvietimas ant Kristaus tiesų pamato. Tokis apšvietimas neatneša laimę dabartinę ir amžinąją! Skaityti ir šviesties tai priedermė kiekvieno žmogaus, o ypač lietuvių—katalikų!

Toliaus bus.

AČIU!

Iš širdies tariame ačiū visiems tiems, kurie prisidėjo kaip prie surengimo vakarėlio su paskaita ir kalbomis Lincolnio svetainėje, Detroito, Mich., 5 d. rugsėjo, '11 m., taip jau ir guodotiniams tautiečiams skaitlingai jame atsilankusiems. Ypatingai esame dėkingi ponui Julijui Lewandowskiui, direktoriui "Great Eastern Band" ir kitiems muzikantams už gražų artistiką pagrajinimą ir bendrą mūsų siekiamą užuojautą.

Negalime niekados užmiršti ir nepadėkoti taipgi už gausų nuosirdų pasidarbavimą p.p. Juozapui Tavorui, Jurgiui Gervickui, Mataušui Stalioniui, A. Ulevičiui, Aleksui Vėlyviui, panelėms: Onai Aukštakalniutei su drauge ir K. Kavalauskiutei. — Dar syki ačiū!

Petras Lapelis.
Ignas Valanciūnas.

Orchard Lake, Mich.
8 d. Rugsėjo 1911 m.

Įdėk laišką vieną dolerį ir užrašyk adresą: "TARKA", Box 895, New York, N. Y., tai per visus metus siuntinėsim naują paveiksluotą pašaipos ir pajuokos mėnesinį laikraštį "Tarka" iš kurio turėsi juokų visam amžiui.

Ant pardavimo

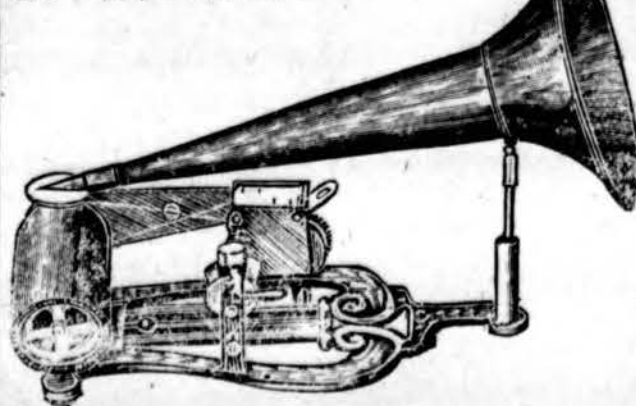
Hotelis ir štoras, sykiu ir salūnas parsiduoda. Namai turi apart to 10 gyvenamųjų kambarių ir maudybę, gerą vietą, kur biznis gerai eina.

Artesnių žinių reikalaujant, kreipkitės pas:
Moses Jacobs,
651 & 653 State St.
Larksville, Pa.

Ant

Koronerio
DR. P. A. MECK
Iš Nanticoke
Nominacijos Rugs. 30, 1911

DYKAI

Pirkite už \$6.00 vertės mūsų žinomas tabokos dėl cigarų ir išsirinkti sau dovaną iš sekančių daiktų: Naujausias importuotas Fonografas su didele nikeline dūda, kuri graina gerai ir aiškiai visokias muzikas ir dainas. Kiek vienas gali turėti savo name koncertą. 2. Geriausia Armonika vokiško išdirbimo su natom ir nurodymais. 3. Puikus stalas lavas nikelinis. 4. Vyriski arba moteriški storai paausuoti laikrodėliai. 5. Stalavi įrankiai gražioje dėžutėje: 6 peiliai, 6 vėdeliai, 6 dideli šaukštai, 6 maži, 1 peilis sviestui, 1 šaukštukas cukrui.

Už mūsų dovaną vien norime, kad pagarsintumėt mūsų firmą tarp jūsų pažįstamų. Atsiųskite mums ant rankos 50 centų paštiniškas ženklelis, o mes jums prisiųsime 40 skrinučių tabako 4-ų gatunkų už \$6.00 ir Jus išrinktą dovaną. Likusius \$5.50 užmokėsit gavę tavorą. Kam tavoras nepatiks gali jo neįimti.

ANGELISH ASIATIC TOBACCO CO.,
Dept. F.
115 7-th street,
New York, N. Y.

REKOMENDUOJAME Mūsų NAUJĄ AUKSINĮ 23 AKMENŲ GELŽKELIO LAIKRODŽI.

Auksiniai, paausuoti ir kitoki su 23 akmenimis, parduosime 10,000 vadinamą "Accuratus" laikrodžių tik už \$5.75. Ties gražus laikrodžiai puikiai išrežyti, dubeltai lukštai, gerai laikant, labiausiai keliauninkams naudojami, kurie turi daboti laiką, moteriški ir vyriški, gvarantuoti ant 20 metų. Tikrai gražus laikrodžiai, negėda bus nei draugams toki parodyti. Jeigu nori turėti gerą dalyką, tai štai mūsų pasiūlymas: Mūsų naujasis šis laikrodžiai kiekvienam C. O. D. už \$5.75 ir ekspreso kaitus dėl peržiūrėjimo. Jei nepatinka, nemokėsite nei cento. Mūsų riakusjame vieta. Auksiniai grandinėliai duodasi dykai su laikrodžiu. Adresas: EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 905, CHICAGO, ILL.

PAVOJINGA OPERACIJA.

Kaip jau yra žinoma, jog kiekviena operacija ant žmogaus kūno yra svarbus ir gana pavojingas dalykas, ir niekas iškalno negali užtikrinti, kad ji bus pasekminga. Svarbiausios operacijos yra ant malimo organų. Vienok nuo daugelio šios rūšies operacijų mes galime apsisaugoti, jei atkreipsime ant to atyda. Netekimas apetito ir skaudėjimas viduriuose yra tai nemalimo simptomai. Trinerio Amerikoniškas Elixiras iš Bitter Vyno greitai sustiprina malimo organus ir sutvarko jų veikimą. Mes jį rekomenduojame nuo vidurių išvalymo, sustiprinimo apetito, nerviškumo ir visiško nesmagumo. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

SUSIV. L. R. K. A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

Jonas Rikteraitis, prez.

67 James St.,
Waterbury, Conn.

Mateušas Toluba, vice-prez.

1139 Wyoming ave.,
Exeter Boro, Pa.

Kazys J. Krušinskas, sekr.

457—17th St.,
Brooklyn, N. Y.

Pranas Burba, kasierius,

454—456 Main St.,
Edwardsville, Pa.

P. O. Kingston Station
Wilkes-Barre, Pa.

Kasos globėjai:

Juozas Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Jonas Jaroševiče,
266 Silver St.,
So. Boston, Mass.

Kun. V. Vizgirda, knygius
190 S. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. J. Dumčius, dvas. vad.
P. O. Minersville, Pa.

Sajungos Liet. Vargonininkų Amerikoje vyriausybės adresai.

K. Strumskis, prez.
190 High St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Grajauckas, vice-prez.
Paca & Saratoga St.,
Baltimore, Md.

J. Stulgaitis, kasierius,
40 Sylvanus St.,
Wilkes-Barre, Pa.

A. Gudaitis, sekretorius,
P. O. Box 73
Silver Creek, Pa.

Ant Serifo

J. F. GILLIS

Mūsų Tautietis.

Visų lietuvių priedermė balsuoti už jį per nominaciją 30 d. rugsėjo 1911 m. Jeigu mes nepalaikysime savųjų, tai niekad neturėsime nieko gero ir politikoje visados lietuviai bus pažeminti. Tai gi už savuosius, už tautiečius!

Saugokites peilio ir pavojingos operacijos. Gydome Ruptura

GREITAI, NEPAVOJINGAI IR ANT VIRSADOS PAS VYRUS, MOTERIS IR VAIKUS.

Nereikia diržo,

Užtikrame pilną išgydymą rupturos (abiejų lyčių) pas senus ir jaunas, o net ir užsienėjusius, be peilio pagalbos.
Daktaro O'Malley naujas gydymo būdas yra visai nepavojingas. Be skaudėjimo, be operacijos, be pertraukimo darbo. Po išgydymo nereikalaujate nešioti diržo.
Užgandinimas gvarantuotas.
Padėkavonės ir palidijimai išgydymo ligonių.
Skaitykite padėkavonę žemiaus.

Formanos Pennsylvanijos gelžkelio taip kalba į sergančiuosius:
Pirm dešimtis metų gavau "rupturą" nuopuldama. Išleidau šimtus dolerių, vartojau visokius diržus be pasekmės, bet kuomet pamėginau Dr. O'Malley metodą, visai išsigydyčiau. Pirmutinis mano atsilankymas pas daktarą O'Malley daug palengvino.
John W. Bousum, Berwick, Pa.
foreman Penn. R. R.
(Beltinggrove Div.).

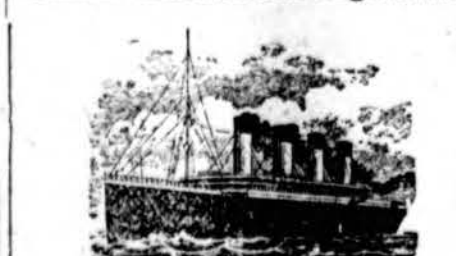
Ateikite arba parašykite reikalaudami knygų su mano būdo rupturos gydymo. Atsiųskite markę.

Dr. Alex. O'Malley
Ofisas: 158 S. Washington st.
Wilkes-Barre, Pa.
Ten, kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turėjo gulėti per savaites
DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris
prašals pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės: 25c. ir 50c. už bonką. Žiūrėk ant Inkaro ir vardo ant dėžutės.
F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Tikras Lietuviškas Agentas.

Malony viengėnčiai lietuviai ir lietuvaitės! Jei norit turėti lengvą ir laimingą kelionę į senąją Tėvynę Lietuvą ir nenori būti nusiklaustu atvažiuojant New York, tai kreipkitės tiesiog pas G. Bartišį. Jis visiemis žinomas geras žmogus, užlaiko du ofisus: vienas Bostone, antrą New York. Parduoja laivakortes ir visas pasaulio dalis ant drūciausių ir greičiausių laivų ir už pigiausias kainas. Siunčiamas pinigais ir laimaine ant amerikoniškų. Parupiname gubernus pasportus iš Konsulio. Parusdomė keleiviams kambarius dėl nakvydės ir sutiekiamė kiekvienam visokias svarbias žinias uždėk.

GEO. BARTIŠIUS,
Agentas,
241 W. Broadway, So. Boston, Mass
558 Broome str., New York City.

SZVIESIOS AKIS, RAUDONI VEIDAI

yra ženklas sveikumas ku-
no. Žmonės, kurie yra ploni
ir išblyškę dėlto, kad negau-
na tikrai gero maisto. Jie
reikalauja Ką nors kad at-
gaivintų nervus, sustiprintų
kraujo tekėjimą gislose, o
tas kas—nors yra Stegmaier
Porter.

Stegmaiero PORTERIS

Gryno maisto ženklas ant
kiekvienos bonkutės.

STEGMAIER BREWING CO.

Wilkes-Barre, Pa.

Naujas telefonas 977
Bell telefonas 422

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu
\$165.000.00.

Šitoji Banka prižiurioma
Suvienytųjų Valstijų val-
džios. Moka 3 nuosimčius
nuo sudėtų pinigų. Galima
susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
iždininkas.
Mandagus patarnavimas.

First National Bank
PUBLIC SQUARE
Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITORY

KAPITOLAS \$375,000.00
Perviršis ir nepa-
dalyta nauda 490,000.00

Už sudetus pinigus moka 3-čią
nuosimti.

WM. S. Mc. LEAN, President,
FRANCIS DOUGLAS, Cashier.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Iždirbejas

visokių ženklu
draugystem. o y-
patingai: korduro
guzikūčių meta-
liu, anameliu
ir padengtu cellu-
loid'u, šarpu, ve-
liu ir karunu.

Man pavestus dar-
bus atlieku arti-
stškai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

Juozas Szukis, Geriausias Lietuvis FOTOGRAFISTAS,

Naujas Telefonas 1070—E.

20 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Kurių skaitytojų prenu-
merata pasibaigusi, tiems
šis numeris bus paskutinis.
Siunčiant pinigus, čekius,
arba "Money Order", siųs-
kite ant adreso:

"DRAUGAS",
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Merchants Banking Trust Company,

Mahanoy City, Pa.

Turi Kapitolo su nuošim-
čiais

\$190.000.00.

Sudėtų pinigų
\$700.000.00.

Mės vedame visokią lega-
lišką biznį.

Mūsų bankoje galima
susikalbėti: lietuviškai,
lenkiškai, vokiškai ir
angliškai.

JOHN J. MEYER,
Kasiniškas.

Kas reikalauja

austinių (krajuvų) škaplerių
Panos Šv. ir Šv. Traicės, gali
gauti pas mus visada. Mės išdirbame
ir reikalaujantiems pasiūnėm
porą ant pažiūros.

Mrs. A. Smalienne,
2737 E. Pacific St.,
Philadelphia, Pa.

Šiuomi pranešame visiems,
jog mės atspaudėme išnauro
Trumpą Katekizmą,
taigi kurie pirmiau reika-
lavote, tai dabar galėsite
gauti.

10 centų egzemplioris.

"Draugas"

314 E. Market st.

Wilkes-Barre, Pa.

Office New Telephone 37.

Residence 1100.

Lietuviu Advokatas.
Jonas S. Lopatto

47-48-49 Bennett Building,

Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų
ant pirmo mortgage, arba pirkti
namus lai kreipiasi.

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1864.

KAPITOLAS \$100.000.00.
PERVIRŠIS \$250.000.00

Didžiausia ir saugiausia
Banka mieste.

Moka 3 nuosimčius nuo
sudėtų joje pinigų.

UNION TICKET AGENCY.

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone
ir visoje Aplinkinėje.
Agentura Laivakortų ant Geriausių
Linijų.

Siunčia pinigus kas dien in visas da-
lis svieto; taipgi perka ir išmalo vi-
sokius pinigus. Išdirba visokius doku-
mentus Amerikos ir Lietuvos teismuose.
Ofisais atsidarytas kas dien nuo 8-tos
iki 9-tos val. vak.
Nedėlioje: nuo 10-tos iki 5-tal
valandai vakare.

Adolf Blau,

Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
Taipgi turime savo krautuveje dau-
gybe visokių maldaknygių ir svietiškių
knygu viskiose kalbose.
TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662.

FABIOLE,

garsi kardinolo Wisemano apysaka.
Vertė VYTAUTAS.

Kaina \$1.00.

Imantiems daugiau kaip vieną eg-
zempliorių, nuleidžiamas didelis nuo-
šimtis. Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA—

BIBLIJA

arba šv. Raštas išleistas.
Tik vienas šitas šventraštis yra
katalikiškas.

Kaštuoja \$2.15 persiuntmui.

Adresas:

REV. S. PAUTINIUS,
Mahanoy City, Pa.

Wilkes-Barre

Deposit & Savings

BANK,

71 PUBLIC SQUARE,

WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas \$150.000

Perviršis \$450.000

Depozitai \$2.625.000

Moka 3-čią nuosimti nuo sudėtų

joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ry-
to iki 3 popiet. subatomis nuo
9—12 vidurdienyje ir nuo 7 val.
vakare iki 8.

Galima susikalbėti lenkiškai ir
lietuviškai.

Pasinaudokite!

Turime atspaudę šv. Ro-
žančiaus tajemnyčias. Pen-
tiolika tajemnyčių kainuo-
ja 10 centų. Kalbantieji ro-
žančių tepasirupina parsi-
traukti tajemnyčias. Adre-
suokite:

"Draugas"

314 E. Market St.,

Wilkes-Barre, Pa.

Dr. Ignatas Stankus

Bell Telephone Dickinson 3757 w.

Del daktariškos rodos galima atsiskaityti
pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar lai-
ku ir iš kity šieity, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiajioj —
Jis yra pabeigęs aukščiausius ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo
miestav daktaru mieste Indianapolis Mokesi ir praktikavojo The New York
Post Graduate Medical School and Hospital. Visi jo pailidijimai išstatyti yra
ofise, kur kiekvienas atsilankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo ločią ligonbutį Philadelphiajioj ir tame pačiame name
padirbo puičią medikališką kliniką su laboratorija, elektriškas mašinas ir ap-
teikė su geriausiomis gydymais. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagalbą, iš-
slydo ir palieka sveiką. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi
nuo kitų odos ir kraujo ligų, nerst geresnio daktaro, kaip Dr. I. Stankus.
(Daug daktarų atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.)“ Taip kalba Jos.
Svilpa, 1011 Carlton St., Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai išreiškiu sa-
vo širdingą padėką Dr. Stan-
kui už išgydymą nervų ligų
ir sugrąžinimą vyriškumo,
kurio kiti daktarai atsisakė
išgydyti. Ir visiems su slap-
tomis ligomis patariu kreip-
tis pas dr. Ig. Stankų, o ne-
pasigalėsite savo žygio.

A. Zmudzen, Salem, Mass.
57 Pingree St. Dr. Ig. Stankus. 1325 S. Front St., Phila.

John Akutaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytojaui.—
Šešta diena, kaip gavau nuo Tamstos liekardas ir vartoju sulg užrašo, jau
negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekardu sunaudojau bet
jau visas sustiprėjau ir baigiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti: nes jau ne-
reikalauju daktariškos pagalbos. Ta įviri liga, kuri taip daug prikanikino
mane ir kurią kiti daktarai laikė už neįslydomą, dabar jau baigia gyti. Ačiū
Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:
reumatizmo, skaudėjimo šonų, sanarių kaulų, strėnų, kojų, pečių, nuo
visokių kraujo ligų užkrečiamų lytiškų ligų, triperų, šankerių sifilį, užkietėji-
mą ir nedirbimą vidurių, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno vi-
sokių spuogų, dėdėrinių ir slinkimų plaukų, galvos skaudėmą, širdies, ink-
stų, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas, neuralgiją, drebejimą sana-
čiu, greitą supylimą, negalėjimą miegoti ir išgastų, greitą palisiną, sunkų
kvėpavimą, persilimo slogas ir nusilpėjimą sveikatos, visokias moterų ligas
skausmingų ir nelegulerišk mėnesinių tekėjimą ir gumbo. Išgydau su ope-
cija rupturą, apendicitis, vėžį, skilyve augančius akmenis visokius skaudulius,
guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūsles. Darau operacijas ant gyslių kaulų
nervų, smėgnų, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir ran-
kas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi daro operacijas ant nosies, akių ir
gerklės.

Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street,
Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare.
Šventadieniais nuo 1 iki 5 popiet.

IŠEJO IŠ SPAUDOS DAILUS SCENIŠKI
VAIZDELIAI VARDU

„Degtine“ ir „Ktariute.“

KAINUOJA PO 10 CENTU.

Galima gauti

„Drago“ Spaustuveje.

PIRI TE LABAI NAUDINGAS NYGUTES

PO VARDU

„Naminis Vaiku
Auklėjimas“

IR

„Katekizmas Apie
Alkoholiiu.“

Kainuoja po 12c. su persiuntimu. Pelnas eis instei-
gimui našlaičių prieglaudoms. Galima gauti pas

Kun. A. Staniukyną,

4557 So. Wood St., CHICAGO, ILL.

„DRAUGO“

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GE-

RIAUSIA GREITAI ATLIEKA

IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA
PIGIAI

UŽKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAU-
SIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

„DRAUGAS“

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.

The BENEFICIAL SAVINGS FUND SOCIETY

1200 ir 1202 CHESTNUT STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Uždeta 20 dieną Balandžio 1853 metuose.

Nuosimtis 3.65 metams.

PAMATINIS KAPITOLAS --- trylika milijonų dolerių.
SUDETŲ PINIGŲ --- vienuolika ir tris čvertis milijono
dolerių.

PERVIRŠIS --- vienas ir viena čvertis milijono dolerių.
Depozitoriu suviršm trylika tukstančių asmenu.

DEPOZITUS PRIIMAME PER LAISKUS.

IGNOTAS J. DOHAN, Prezidentas.

ANDRIUS J. KEEGAN, Vice-prezidentas.

ALFRED J. MURPHY, Sekretorius ir Kasiniškas.

ANTANAS HURST, Esq., Patarejas.

Lietuviškų Šv. Kazimero Seseru Seminarija CHICAGOJE.

Lietuviškosios Sesers priima pas save mer-
gaites mokimui ir išauklėjimui. Seminarijo-
je prie regulieriškojo mokslo, arba ir atsky-
rium, yra mokinama, muzika, pašymas, siuvi-
nėjimas ir taip toliau.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos
Perdėtinės šiuo antraštu:

Mother Superior,
ST. CASIMIR'S SEMINARY,
6700 Rockwell St., Chicago, Ill.

50,000
KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta kvegja yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru.
Knyga ta praista, supraista žodžiais pasaka kaip gal
atgausti vyriškumą, išgydyti nuo užnuodijama kraują
arba vyrių, nubiegima siekios, patrotitu styprbe, pūklas
ir kitus išmetimus, negromulavima, patrotitu
styprbe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, ruma-
tisma, gonorrhoea arba triperi, naujai įgautas lygas,
strictura ir vssas vyro lygca, gal buti išgidomas sava
namuse privatiškai, slapta ir labai pygai.
Ta, dykai įgauta knyga, pasakis jums kodėl jos
kentat ir kaip gauti galutinai išgydyti. Knyga ta yra
kravutvė žinio, katrus ture žinoti kožnas vodes arba
nevedes vyras. Ta knyga yra parašta par Daktara,
katras atsydave ilgo laika tyrinejimu tu, specialiauku
lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vyrai dykai,
užmokam už pačto, ing užpėčeta konverta. Nesiusak
nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant
žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums sendena.
DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. J. LISTER & CO., 1 905 22 Fifth Avenue, Chicago:
Gofotinas Taislitas: Pagal Tamistos prižiadėjimą, aš norėčiau
jog Tamista prižiadėjimai man vysai dykai vėsa juos knyga del vyru.

Adresant:..... Stailas:.....

“Draugas”

vra smaziausias laikraštis pasiskaitymui.

ALBERT G. GROBLEWSKI,

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

“LIETUVIŠKŲ—LENKIŠKŲ VAISTŲ.”

GERIAUSIA

GYDUOLĖ:

NUO

STREŲ SKAU-

DEJIMO, DEGI-

MO KRUTINĖJE,

GALVOS SKAU-

DEJIMO,

KATAROS,

UŽSISALDYMO,

NEURALGIJOS;

NUO

GERKLES

SKAUDĖJIMO,

Ypatingos Gyduolės.

Jei tu sergate užsisėdėjusiomis ligomis nuo kurių negali pagel-
bėti nė daktarai nė ligonbutiai, arba pasilaptingomis ligoms, apra-
šykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užlėpimo) nes
dion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai, ir apie tavo
gyvastį (Atsiminkit, jog kiekvienas garbingas daktaras žiaiko pa-
slapti kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk tel-
sybe, o mielai suteiksiu rodą ir prisilipsi geras gyduoles pagal tavo
ligą su nurolymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Rei-
kia rašyt laiskus stačiai pas mane pridodant visados 2c. markę ant
atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. — Teipgi mės reikalauja-
me gerų agentų kiekviename dideliam mieste ir jų aplinkinėse.
Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50
dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbi duodame kuogeriausia. Taigi
rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štonikas
teipgi privalėtų užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles
savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami ga-
lėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dova-
na kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Storinkai, rašykite
pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbis ir parduokite mūsų
tyras Lietuviškas gyduoles, kurias gės gvarantuojame. Rašykite
po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS,
3or. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

Honover Brewing Co. Grynas

Elius, Alus ir porteris.
TIKRAS LENKISZKAS LAGER.

Atkreipkite savo atidą in produktą. Jusų tautiečio iš-
dirbama. Sandėliai Buttonwood, Wilkes-Barre ir
Nauticoke, o bravoras Danvillej.

Emil Mallinauskas, Manageris ir Prezidentas
Abu telefonai.

SECOND WARD HOTEL

Frank Burba Savininkas.

Geriausi Importuoti ir naminiai
Vynai, Likieriai, Alus, Cigarai ir
t.t. 454—456 MAIN ST.

Pirmos klesos karietos
ir arkliai parsamdymui ir
grabinio ofisas prie Russell
gatvės.

EDWARDSVILLE, PA.
Naujas telefonas 8041.
Bell telefonas 9294-R.

HEIGHTS DEPOSIT BANK

Kampas E. Market ir Hancock Sts.
WILKES-BARRE, PA.

Moka 3-čią nuosimti nuo sudėtų pinigų ir ima pi-
ngus ant suėdėjimo nuo dolerio ir augščiaū.

Siunčia pinigus in visas svieto ša-
lis.

Atdara nuo 9-nių iš ryto iki 3-jų po pietų; subatomis—
nuo 9-nių — 12 ir nuo 7 iki 9 vakare.